ТРАВЕНЬ

1975

Київ

Виходить з січня 1927 р.

№ 9 (955)

Ціна номера 12 коп.

ЧЕРЕЗ ЧЕРЕЗ

Мал. В. ГЛИВЕНКА

ВИТЯГНЕМО РІПКУ ДОСТРОКОВО!

ГРАФІК ВИТЯГАННЯ РІПКИ

ЗАСТУПНИК БАБКА

СЕКРЕТАР ВНУЧКА

ЗАВ КАДРАМИ ЖУЧКА

ДИРЕКТОР ДІДУСЬ

БУХГА КІШКА

Є ще випадки, коли у деяких установах значні кошти витрачаються на утримання надмірно роздутих штатів.

(Із газет).

Головріпка.

Мал. В. ГОРБАЧОВА.

— Не бійтеся, мостіть гнізда тут. Ми вже п'яте покоління пташенят на цьому будівництві висиділи!

perec-ua.
perec-ua.

Телеграфне агентство Пердя

ВЕСЕЛЕ НОВОСІЛЛЯ

Цими днями в селі Онацьківцях Полонського району на Хмельниччині відбулося велике новосілля. Будинок, споруджений три роки тому для місцевої сільради, побутового комбінату і пошти, але чомусь іще й досі не зданий в експлуатацію, заселили тутешні горобці. Весело відсвяткували вони знаменну подію у своєму житті.

ТАК ТРИМАТИ!

Кореспондент ТАП передає з м. Шепетівки. Соту атаку відділу робітничого постачання комбінату «Олександріявугілля» відбила дирекція місцевого заводу металовиробів. Торговельники атакують завод листами і телеграмами, щоб той сплатив п'ятнадцять карбованців штрафу за поставлені неякісні каструлі. Завод листами і телеграмами відстрілюється. Сума, витрачена на оте «відстрілювання», давно перевершила вартість бракованого товару.

Кажуть, ніби директор заводу товариш Васьковський захоплено вигукнув:

— Так тримати!

Здоровенькі були!

Лист у село Стражгород
Теплицького району Вінницької області
громадянинові БАБІЮ В. А.
Копія: усім, усім таким же «батечкам»

Здоровенькі були,
Вікторе Андрійовичу!

Сьогодні я одержав листа од вашої семирічної доні Людочки. «Звертаюся до тебе за порадою, — пише Людочка. — Допоможи моїй мамі і моїй бабусі розв'язати одну задачку. Умова така. Мій рідний татусь Бабій Віктор Андрійович покинув нас ще п'ять років тому, забіг у друге село і звідтіль посилає мені дуже великі гроші, щоб мала я за що їсти й пити, взуватися й одягатися і ще й підручники та зошити купувати. Часом пришле три карбованці, часом два — та й то не кожного місяця. А цього року прислав уже один карбованець 96 копійок. От мама й сушить голову, як витрачати ці гроші, щоб надовго мені вистачило. Бабуся теж думали, думали, а потім кажуть моїй мамі: «Я теж не розв'яжу цієї задачки, хоч і грамотна. Ти, Людочко, — кажуть, — звернися до «Перця», може, він розв'яже.

От я і звертаюся до тебе, шановний Перче, за порадою».

А тепер я звертаюся до вас, швидконогий і «щедрий» татуню! Підкажіть мені, яку я пораду можу дати вашій рідній дитині? Ну, яку? Сказати їй, що у ваших грудях замість серця теліпається розтоптаний кирзовий чобіт і що совісті у вас, як кіт напланав? Чи, може, порадити Людочці, щоб у майбутньому, коли вона стане дорослою, а вас, навпаки, роки немилосердно пригнуть до землі і вам потрібна буде її матеріальна підтримка, то хай вона покаже вам ту комбінацію з трьох пальців, що в миру наречена ще дулею, і кине з презирством: «Оце вам, татуню, і на хліб, і на моню!» Так?

Але це було б непедагогічно з мого боку, хоча, чесно кажучи, я ніколи не засудив би такий вчинок вашої дочки. Що заробив — те й одержуй, чи, як на Вінниччині кажуть: «Яке здрастуй — таке й до побачення»!

З давніх давен ходить у народі прислів'я, яке засвідчує, що навіть курка своїх діток любить. Ви чуєте — кур-ка! От я і думаю. Сказати про вас лишень те, що за своїм духовно-моральним рівнем ви стоїте нині нижче звичайнісінької домашньої птахи, — це, по суті, нічого не сказати. У кращому випадку це прозвучить компліментом вам. А мені зараз не до компліментів!

От я знову думаю: хто ж ви є, і з ким вас можна порівняти, блудний татусю?

Виручив мене, спасибі йому, ветеран війни, кавалер трьох орденів Слави, мій давній добрий приятель Семен Петрович Завірюха. Підказав, з ким порівняти вас можна.

Застав він мене якраз за цією епістолярною творчістю та й питає:

— Мабуть, пишеш щось дуже веселе, що в тебе такий вигляд кислий?

— Дуже, — кажу, — веселе, просто далі нікуди. На ось, Семене Петровичу, прочитай цього дитячого листа та й сам побачиш, кому й про що іноді ще писать доводиться. Пишеш такому суб'єктові, а на душі в самого таке почуття, наче тобі за пазуху дохлого пацюка вкинули. Тут, голубе, не до сміху.

Узяв Семен Петрович листа вашої доньки, читає, а я слідкую за виразом його обличчя. Воно то блідне, то наливається кров'ю, то знову блідне.

Дочитавши листа, Семен Петрович сумно похитав головою.

— Ну, що ти скажеш? — питаю.

— А що ж тут казати. Ти знаєш, я на війні командував розвідротою. Так можеш мені повірити, що в розвідку я такого не взяв би ні за яких обставин. Батечко, який одцурався від рідної дитини, здатний на все. Навіть на дезертирство і зраду!

Ви чуєте, блудний татусю, що каже ветеран війни, повний кавалер орденів Слави Семен Петрович Завірюха? Правду каже, і я з ним повністю солідаризуюсь і нічого більше додати не можу.

Від усього серця
вашого ПЕРЦЯ.

P. S. А фотокопію грошового переказу й невеличкого уривка з листа маленької Людочки вміщую з великою надією, що на них зверне увагу прокуратура Теплицького району й при нагоді скаже вам ще й своє слово.

П.

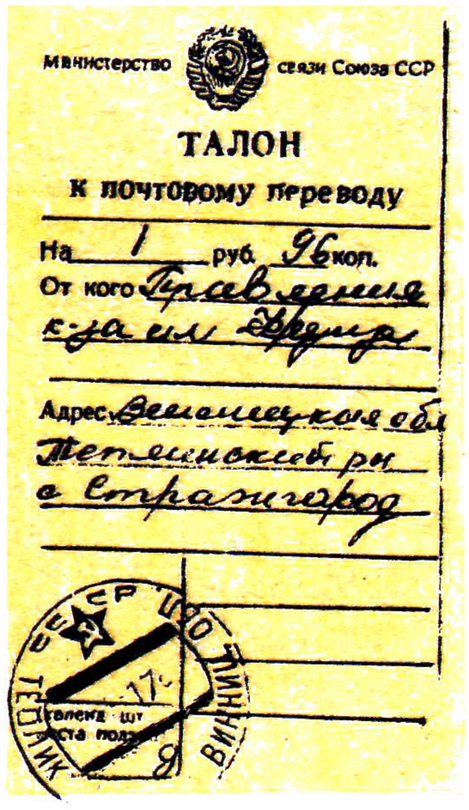

А зараз я учениця I-го класу.. вчусь я на 5. він мабуть цього не знає.
Дорогий Перче я дуже прошу тебе допомогти моєму татові згадати про мене і не забувати.

ПОЖАЛІЙТЕ БОГАТИРІВ!

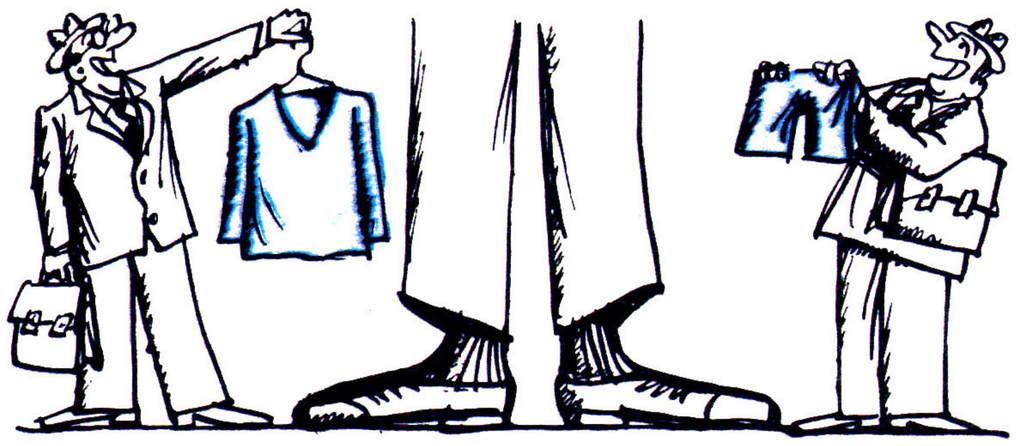

Приємно констатувати, що не перевелися ще в нас богатирі. Але не дуже приємно спостерігати за їхніми митарствами, коли вони шукають одяг і взуття.

Приміром, мешканець міста Краматорська Донецької області В. Канома довгий час ламає голову, де б йому знайти звичайнісіньку майку чи светр сімдесят шостого розміру.

Коли В. Канома, пригнувшись, втискується у двері міського універмагу, продавцям стає ніяково від власної безпорадності. Вже вкотре вони оглядають полиці, завалені трикотажем, але нічого підходящого запропонувати великогабаритному покупцеві не можуть.

І тоді за справу береться директор. Він пише листа Артемівській оптово-роздрібній базі фірми «Одяг», у котрому слізно просить підібрати покупцеві В. Каномі потрібного розміру светр і майку.

Папірець приходить на базу, і почату справу продовжує тамтешній директор. Він теж сідає за стіл і пише теплого листа на Ворошиловградську трикотажну фабрику. Заздалегідь дякує за чуйність і просить виконати індивідуальне замовлення нестандартного покупця.

Склавши емоційно-діловий документ, директор бази чекає. Чекає також директор універмагу. Чекає, доношуючи старий трикотаж, і замовник В. Канома. Зрештою, коли осінній пейзаж змінюється зимовим, він наважується знову навідатися в універмаг.

— Ах, так! — згадує директор і диктує новий вихідний папірець Артемівській оптово-роздрібній базі.

— Аякже, аякже! — вигукує тамтешній керівник і знову пише на Ворошиловградську трикотажну фабрику, але в холодніших тонах, ні за що заздалегідь не дякуючи. Навпаки, вимагає виконати замовлення, посилаючись на затверджені Міністерством торгівлі та Міністерством легкої промисловості республіки «Правила про порядок прийому та виконання індивідуальних замовлень на трикотажні вироби великих розмірів та зросту».

Якби ж то тільки з одним Каномою мав директор бази мороку! Але ж народу богатирського зразка в Донбасі вистачає. Узагальнивши його побажання, дирекція бази ще позаторік замовила певні види одягу Білоцерківській, Дніпропетровській, Харківській трикотажним фабрикам та Київській експериментальній фабриці «Киянка». І що ж? На кожній з них не сприйняли близько до серця потреб донецьких богатирів.

Минулого року база знову намагалась закликати швейників одягти богатирів, але відгукнулися лише кременчуцькі трикотажники.

Та це ще не все...

По дорозі в лазню донеччанин С. придбав у крамниці «Богатир» труси сімдесят другого розміру, виготовлені горлівськими побутовиками.

З насолодою напарившись, громадянин С. заходився приміряти обнову, але в неї залазила лише одна нога. Повернувшись додому, він порівняв горлівські труси з синовими, пошитими на одній із київських фабрик. Вони виявилися однаковісінькими, хоча синові труси, якщо вірити етикетці, були на десяток номерів менші. Очевидячки, горлівські побутовики на повну силу включилися в досить своєрідну боротьбу за економію тканин.

А на Донецькій швейно-трикотажній фабриці, навпаки, виконуючи замовлення жительки Слов'янська Л., пошили білизну з таким кравецьким розмахом, що в неї легко помістилося б дві Л. І це, врахуйте, з її комплекцією! Зате блузки не пошили взагалі, хоч її теж було замовлено.

Отож, з приємністю констатуючи, що не перевелися ще в нас богатирі, зауважуємо: негоже, щоб вони самі думали, чим би тіло прикрити. Думати мусять ті товариші, котрих до цього посада і згадані «Правила» зобов'язують.

А. НАУМОВ.

м. Донецьк.

Від ПЕРЦЯ: Мушу зробити одне невеличке уточнення. Богатирі не перевелися не тільки на Донеччині. Живуть вони і в інших містах та селах України. А от проблема у них одна і та ж: як, вірніше, у що одягнутися. І проблема ця, судячи з усього, не перестала бути проблемою навіть після затвердження «Правил», бо, як видно, на деяких підприємствах не дуже їх читають.

Отож хотілося б дізнатися: яка думка з цього приводу республіканського Міністерства легкої промисловості?

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

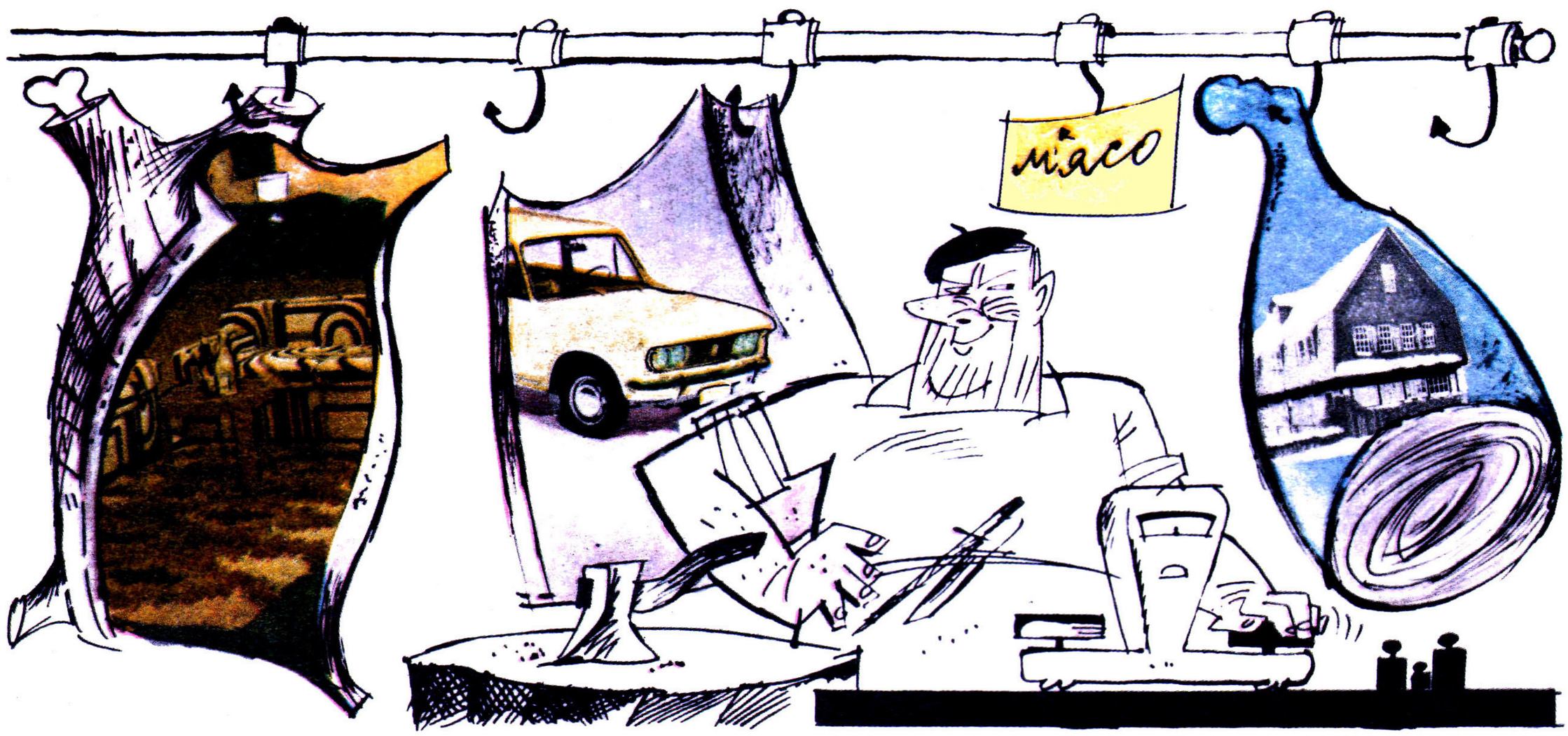

Дума про «навар»...

Дали перцю!

У радгоспі «Петрівський» Кіровоградської області споруджують житлові будинки для переселенців. Тому тут було так, що куди не ступиш, спіткнешся об будівельні матеріали.

Майстер-будівельник відділення № 2 Гончаренко і старший виконроб Луговий, щоб не спотикатися, вирішили ті матеріали підбирати. І стали вивозити їх геть із території радгоспу і збувати охочим. Ну, а гроші, звісна річ, брали собі. Робітники радгоспу написали про це Перцеві.

Голова Петрівського районного комітету народного контролю тов. Шишкін повідомив редакцію, що факти підтвердилися. За розбазарювання будівельних матеріалів Гончаренка і Лугового з роботи знято. Крім того, відповідні матеріали передані у районну прокуратуру.

Директор Хмельницької обласної сільськогосподарської дослідної станції Щербина З. Ф. вирішив провести цікавий науковий дослід: який економічний ефект буде, якщо працювати не прикладаючи рук? Отож він склав руки, не втручався у виробничі процеси, не цікавився, що робиться на дослідних полях, і терпляче чекав. І, треба сказати, дочекався: незібраний урожай загинув, буряки погнили в кагатах, конюшина позамокала й попріла. А от сама дослідна станція залишилась... І зарплата директора не зменшилась на жодну копійку.

Лист про це надійшов до редакції журналу «Перець».

Як повідомили з Головного управління сільськогосподарської науки Міністерства сільського господарства УРСР, «досліди» Щербини З. Ф. вивчено і відповідно оцінено. Його звільнено з роботи і притягнуто до відповідальності по партійній лінії.

Відгодівля... квитанцій

Чи не доводилось вам, дорогі товариші, спостерігати, як іноді окремі гарно задумані заходи, зазнавши різних метаморфоз, трансформацій, маніпуляцій, поступово перетворюються на типове казна-що, яке нагадує первісно задумане не більше, ніж маленьке домашнє кошеня нагадує бенгальського тигра.

Дивитесь ви на те миршаве створіння й плечима знизуєте: «А задумано ж було тигра! Як же так сталось?»

Як воно з тигром сталось — того я, щиро кажучи, *не зможу вам до пуття розтлумачити*. Це, схоже, довга й заплутана історія. А щодо метаморфози окремих заходів — спробуємо простежити.

Як відомо, свого часу колгоспам було дозволено й рекомендовано закуповувати в колгоспників худобу, ставити її на інтенсивну двомісячну відгодівлю, а відтак здавати. Це, безумовно, мало сприяти підвищенню ефективності й продуктивності громадського тваринництва.

Спочатку так і було. Та поступово познаходились удосконалювачі нової системи. Компенсуючи власну недбайливість у виробництві м'яса, деякі керівники колгоспів худобу в населення скуповували й навіть на ферми її ставили. Тільки от на відгодівлю вже часу не знаходили. Не встигне, бува, такий куплений бичок-одиначок потрапити на ферму, не встигне як слід познайомитися із своїми викоханими в колективі товаришами, як його, бідаку, буквально через кілька днів вантажать на автомашину й везуть на м'ясокомбінат. А як же, запитаєте, з двома місяцями відгодівлі? *Так це ж там, де є чіткий облік*, можна встановити, яка корівчина на фермі відгодована, а яка — в колгоспника куплена. А коли мудрагелі доходять висновку, що той облік потрібен, як корові сідло, то й сідла не купують, і обліку не ведуть. Так бо ж легше маніпулювати.

Одне слово, деякі колгоспи замість функцій виробника м'яса потихеньку перебрали собі функції маклера-посередника між колгоспником та м'ясокомбінатом. А перебравши ці функції, вирішили ще більше спростити систему. Тепер уже того бичка й на ферму не ставили, а відразу *після купівлі везли його просто* з чийогось хліва на м'ясокомбінат. Але, звичайно, від імені колгоспу. Навіть термін такий з'явився — «транзитна здача». Наводити конкретні приклади вважаю зайвим, бо в кожному обласному комітеті народного контролю вам можуть назвати чимало подібних акцій, зафіксованих та осуджених. Та й фейлетоністи вже віддали данину тій «транзитній здачі».

Краще зупинюсь докладніше на наступному етапі спрощення системи, коли вже почали обходитись не лише без колгоспної ферми, а й без самого бичка. Як без бичка? А так, без бичка.

Якось голова колгоспу ім. Франка Ковельського району А. Г. Сахарчук, помітивши, що план виробництва й продажу державі м'яса, образно кажучи, дає тріщину, звернувся до зоотехніка артілі У. Я. Турик:

— Що будемо робити, Уляно Яківно?

— Треба купувати худобу в людей...

— Правильно. То в чому ж річ? Беріть мерщій у касі гроші та їдьте, закуповуйте! Ну!.. Чого ж ви ще тут сидите?

— Та я думаю... Навіщо, скажіть, ота зайва метушня?! *Їхати до дядька, купувати, акти складати*, машину діставати, везти худобу на приймальний пункт... Скільки мороки! Чи не краще просто поїхати до Пузиря, віддати йому гроші, і нехай сам собі за нас закуповує і сам собі від нас здає.

— Еврика! — ляснув себе по чолу Андрій Гнатович. І навіть здивувався: — Як то я сам не докумекав?! Паняйте!

Поїхала У. Я. Турик до І. З. Пузиря, який обіймав посаду завідуючого Голобським приймальним пунктом Ковельського відгодівельного радгоспу, та запитала, чи зможе він зробити колгоспові таку послугу і чи буде вона законною.

— Звичайно, *зможу!* — *оперативно* погодився той. — А про закон не турбуйтесь. Нічого законнішого ви в житті не бачили!

Щодо останнього Уляна Яківна, щиро кажучи, трохи сумнівалась. Та коли сам Пузир каже! Адже він дипломований юрист! Справді, роботу з худобою Пузир вважав тимчасовою для себе. Хотів чоловік трохи заробити, на другу чи там на третю автомашину, а вже потім мав на гадці за чисту юриспруденцію взятися...

Коротше кажучи, домовились. І зоотехнік У. Я. Турик у кілька прийомів передала Пузиреві 46.812 карбованців, одержала квитанції, буцім *колгосп ім. Франка продав державі 96 голів* великої рогатої худоби вагою 29 тонн з гаком. Завдяки цьому колгосп не лише виконав план продажу м'яса, а ще й одержав за надпланові центнери 1600 карбованців грошової надбавки.

Але не будемо дуже прискіпливими. Ну, нехай колгосп — замість виробництва м'яса — купив на 47 тисяч карбованців папірців... у вигляді фіктивних квитанцій. Державі теж дісталися лише папірці. Бо ніякої худоби Пузир ні в кого не купував, а 47 тисяч просто поклав собі в кишеню.

Та як же, запитаєте, наш завзятий юрист усетаки відзвітувався за ніби прийняту від колгоспу ім. Франка худобу? А досить просто. Спочатку, скориставшись нехлюйством працівників радгоспної бухгалтерії, він у примірниках квитанцій, що їх здавав туди, проставляв зменшену кількість голів, не занижуючи ваги. А радгосп розраховувався з колгоспами лише за вагою, то на кількість голів ніхто не звертав уваги. Штучно створивши *таким чином резерв кількості голів, він почав* «набирати вагу», обманюючи та обважуючи здавачів, а відтак і приймальників з м'ясокомбінату. Так виглядає загальна, без подробиць, схема. Я вважав за потрібне навести її (переважно для відома контрольних органів), бо хоч пузирева метода ще наче не набула масового поширення, але якщо судити хоч би з практики Турійського відгодівельного пункту, цей досвід уже почали потроху запозичувати.

Тут хочеться зробити невеликий ліричний відступ. Коли Пузир відчув, що земля під його ногами починає проявляти тенденцію до горіння, то *написав* зворушливого листа на ім'я одного з керівників області, де застерігав: якщо про його метод піде розголос як про кримінально-судовий, це призведе до того, що Ковельський район «прогримить на весь Союз». А тому просив обмежитись щодо нього доганою, бодай суворою. І тоді, писав, він виїхав би в іншу область і «дякував би Вам усе життя, піднімався й лягав би спати з Вашим іменем, навіть після Вашої смерті буду носити квіти на Вашу могилу, напишу про Вас вірші, хоч з мене дуже неважний поет...» Однак такі заманливі перспективи нікого не звабили. Пузир одержав те, що йому належало.

Та ця справа, крім іншого, стверджує відоме правило: приписка — як грубе правопорушення — майже завжди тягне за собою інший, частогусто ще більший злочин. У даному разі, однак, організаторів приписки до кримінальної відповідальності не притягнули, хоча суд і виніс окрему ухвалу: поставити перед керівниками Ковельського району питання про можливість дальшого перебування А. Г. Сахарчука на посаді голови колгоспу. Керівники району прочитали ухвалу й вирішили: дальше перебування можливе.

Це, так би мовити, інформація для роздумів.

А опріч того, виникають і інші роздуми. Чи не настав час внести корективи в систему відгодівлі колгоспами закупленої в населення худоби? Чи не варто тепер, коли майже повсюдно створено спеціалізовані відгодівельні радгоспи, саме їм доручити закупівлю в населення худоби на відгодівлю? Навіщо тут потрібен у ролі якогось незрозумілого посередника колгосп? І чи варто включати колгоспам у план виробництва м'яса закуплену худобу? Принаймні, розмови з багатьма працівниками адміністративних та контрольно-ревізійних органів переконали автора, що тут є над чим подумати.

Бо ж таки прикро, коли могутній красень-тигр на наших очах перетворюється в зачухане кошеня.

О. КРУКОВЕЦЬ,
спец. кор. Перця.

Волинська область.

КРИЛАТИЙ ТАТО

— Мамо, — донька говорила, —
А наш тато має крила!
Та руками розвела:
— Звідки ти таке взяла?
В тата, доню, крил немає —
Він же ходить, не літає.
— Так чого ж, — пита Ганнуся, —
Вранці бідкалась бабуся,
Що як він не кине пить,
То з посади полетить?

Володимир ВИХРОВ.

ЖИТТЯ В РУСІ

Сказав Реп'ях: «Життя — це рух»,
І... ухопився за Кожух.

Петро КОРНІЄНКО.

с. Червоні Партизани
Менського району
Чернігівської області.

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

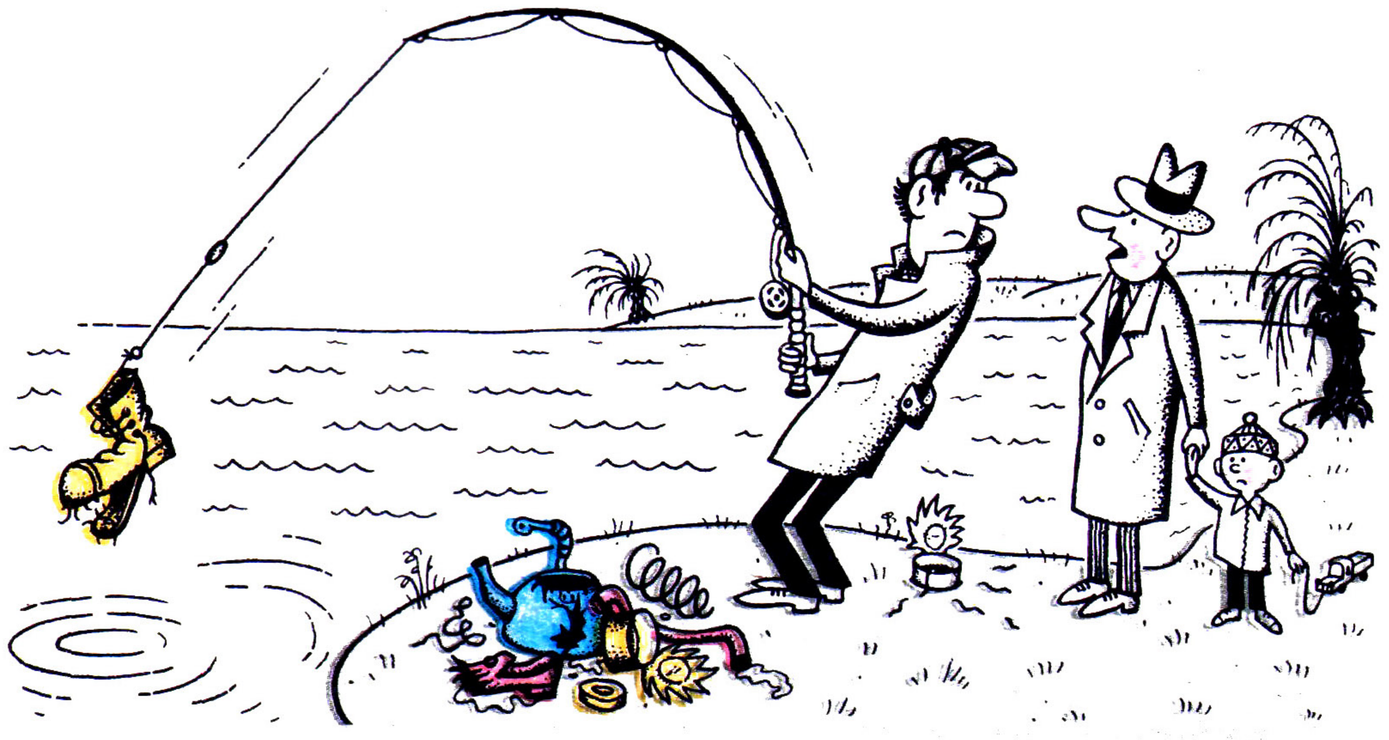

— А раніше, пам'ятаю, тут карасі й коропи водилися...

У клубі губителів природи

ХРОНІКА ЗАСІДАННЯ

Відбулося перше весняне засідання Клубу губителів природи, на якому було розглянуто питання про прийом нових членів.

Як повідомляє наш кореспондент, учасники засідання дуже прискіпливо обговорювали кожну кандидатуру, придивлялися до неї і «з цєдова», і «з тєдова», і взагалі з усіх боків, бо вже є випадки, коли до членів клубу зуміли проскочити люди, котрі ще нічим себе не проявили на ділі.

Деякі промовці в порядку критики й самокритики відзначали, що останнім часом, унаслідок послаблення статутних вимог, вже відчувається певна девальвація самого звання губителя природи. Буває так, що якийсь Матюха-Пантюха убив десь там у заповіднику пару диких кізок, а його вже рекомендують до прийому, на його плечі вже спішать вішати почесну мантію дійсного члена Клубу губителів природи.

— Пора з цим кінчати! — така одностайна й категорична вимога домінувала майже в усіх виступах. — Бути нині губителем природи — це вам не лико дерти. Проти губителів спрямоване вістря державного закону, проти них воюють комітети захисту природи, держводінспекції, вся радянська громадськість. Отже, стільці в нашому клубі хай належать тільки достойним, тільки вольовим, тільки людям з характером.

Слова не розійшлися з ділом. Члени клубу буквально освистали кандидатуру О. Д. Ланчака — бурового майстра з Космача Івано-Франківської області, з вини якого стічні води попливли в річку Саджаву і потруїли в ній рибу. В залі, під загальний розкотистий регіт, лунали репліки: «Хай ще молоко на губах обсохне!», «Теж мені губитель у маминій кохті!», «Хай ще покаже себе!»

Більшістю голосів було також забалотовано кандидатуру М. П. Винничука — голови Рогатинського відгодівельного комплексу. З гноєсховищ цього підприємства нечистоти ринули в річку Гнила Липа, і є всі підстави сподіватися, що недалечко-недалечко той час, коли ця назва повністю відповідатиме змістові, вірніше, вмістові цієї симпатичної річечки. Але члени клубу були непохитними: «Мало ще натруїв!», «Хай,— сказали, — ще підросте. Побачимо, на що буде здатний той Винничук!»

Дуже тепло було зустрінуто кандидатуру Мельника Миколи Мелентійовича— директора Тисменицької хутрової фабрики (теж Івано-Франківська область). Стічні води, що їх фугує ця фабрика у річку Ворону, роблять своє згубне діло надійно й на високому рівні.

Миколу Мелентійовича прийнято до членів клубу одноголосно.

Ще з більшим успіхом, під гучні овації і вигуки «Слава!», «Ура!», «Слава!» пройшли кандидатури директора Корсунь-Шевченківського маслозаводу В. В. Радченка та В. В. Горбатюка — головного інженера заводу. Завдяки їхній енергії, у річці Кам'янці тече вже не вода, а зловонна сироватка. З Кам'янки вона потрапляє в річку Рось. Отже є всі підстави сподіватися, що скоро, скоро наша мила, тихоплинна Рось теж знатиме, де раки зимують. Члени клубу висловили тверду віру в те, що Радченко в парі з Горбатюком своєї мети таки досягнуть, якщо прокуратура їх не притримає.

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

— Ех, не жалієте ви, мамо, здоров'я. Треба було носія найняти!

Пожартував

ГУМОРЕСКА

Подумайте тільки — десять років минуло! Як швидко плине час! Ти їж, їж. Не соромся! Щоправда, у мене не дуже багатий стіл. Цього місяця меблі купив у кредит, так що з грошима зараз туго. Все, що на столі, можна сказати, на останні купив. Але ти їж; чого виделку відклав? Це я тобі так сказав, по-приятельському. Я до того веду, що інший на твоєму місці їв би у гостях так, що аж за вухами лящало б. А ти скромна людина. Чого ти знову виделку відклав? Я ж тобі вже сказав, що я це по-дружньому, без усяких там натяків.

А де працюєш тепер? В науково-дослідному? Дисертацію захистив? Ну, молодець! Щиро радий за тебе. Ніколи б не подумав, що ти на таке здатний. Виявляється, і ти можеш дечого досягти! Пам'ятаєш, як ми в інституті сміялися з твоїх відповідей? Тоді ти не міг і двох слів зв'язати, а тепер дисертацію захистив. Ну чого, чого ти смикаєшся? Що з того, що не було в тебе хисту? Не всі мають здібності, а живуть. І непогано живуть. Чого ти так зблід? Як у тебе із здоров'ям? Може, п'єш багато? Так не приховуй! Он і рука тремтить; вино на скатертину вилив.

А дружина в тебе хто? Ніна? Нінка з нашого курсу? Пам'ятаю! Оце ти дав! Бойова дівка була! Аж не віриться, що тепер вона хороша господиня і ніжна дружина. А колись в інституті багато наших хлопців до неї залицялося, і я одного разу з нею цілува... Невже не знав?! Чого ти скочив? Це ж я по-приятельському, по-дружньому. Пожартував. Не цілував я її. Тільки у кіно запросив, та вона відмовилась.

Стій! Ти куди?! Побіг! Навіть не попрощався! Дивна людина. Жартів не розуміє! Пам'ятаю, він і в інституті таким був. Диваком!

Володимир ЗАЄЦЬ.

Мал. Й. КОГАНА

— Кінчайте перекур, обідня перерва починається.

«НЕ В БРІВ, А В ОКО», АБО ЯК М'ЯСО ТАНЦЮВАЛО ГОПАКА

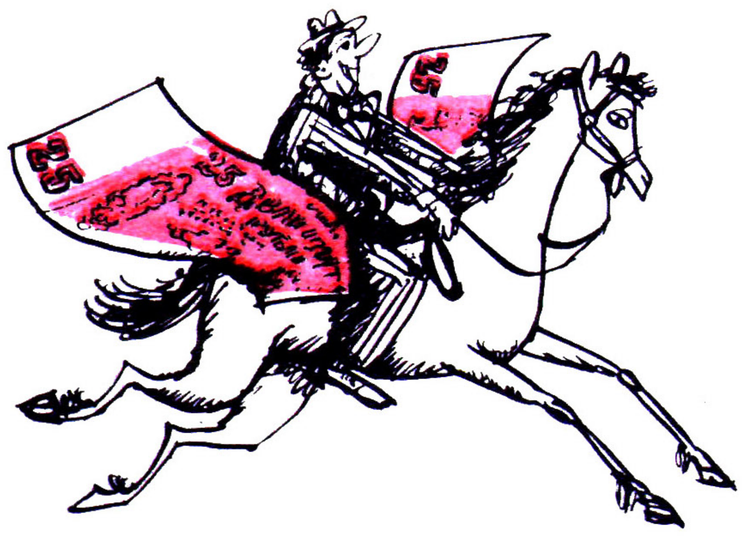

Завідуючий сільським клубом Микола Перепічка сів за стіл. Оглянув присутніх і задоволено пригладив п'ятірнею чуприну.

— Товариші,— урочисто мовив.— Сьогодні проведемо першу репетицію колгоспної агітбригади.

— По чому проводити? Спочатку треба сценарій написати,— озвався Віктор-тракторист, і він же поет-початківець.

Завідуючий клубом поклав на стіл дві тоненькі книжечки й відповів:

— Нічого писати не треба. Ось прислали нам два сценарії. Ми використаємо вступ, вірші, вставимо місцеві факти, «розбавимо» кількома концертними номерами і — програма готова... Зараз я прочитаю обидва сценарії й вирішимо, який із них взяти за основу.

Сільські аматори зручніше розсілися, і Перепічка, відкашлявшись, почав читати. Коли дійшов до рядків:

«С каждым мгновеньем
Ближе цели огни.
Мы трудом вдохновенным
Наше время творим»,—

колгоспний поет-початківець засовався на місці й хотів щось сказати, але його зупинили. Та ненадовго. Бо коли завідуючий клубом прочитав:

«Есть еще деляги *
И у них всегда
Только на бумаге
Пашут трактора», —

поет і тракторист не втерпів:

— Що це за халтура? «Огни» — «творим», «всегда» — «трактора» — римою ж тут і не пахне! Графоман якийсь писав!..

Віктора заспокоїли дві молоденькі вчительки— учасниці самодіяльності, сказавши, що не в римі справа, і читання тривало.

«Коль трудиться будут люди,
Сохраня по слову честь,
На одном гектаре будет:
Нас — сто два, а нас — сто десять.

. . . . . .

Сто гектар, раздайся шире,
И отпляшут гопака
Мяса — восемьдесят четыре,
Триста семьдесят — молока!»

На цих строфах зашуміли-загули здивовано майже всі агіткультбригадівці, а одна з учительок стенула плечима:

— Справді, халтура: ні ритміки, ні поезії. І потім, як зрозуміти оте «Сохраня по слову честь» і як це молоко та м'ясо «отпляшут гопака»? Аж не віриться, що так написано...

— По-перше, не написано, а надруковано — на ротаторі, — пояснив завідуючий клубом. — По-друге, це — не «халтура», а сценарій програми агіткультбригади Куп'янського районного Будинку культури, написаний харків'янином Семеном Ладиженським. Сценарій, як взірець, розіслано обласним Будинком народної творчості по селах і районах Харківщини... Але, якщо він не подобається вам, прочитаю іншу книжечку-сценарій. Випущено її тиражем 300 примірників. Автор — член Спілки письменників Аркадій Школьник...

* * *

Та, забігши наперед, скажемо, що не сприйняли агіткультбригадівці й другого сценарію. Вони лише дивувалися, як міг літератор писати, а керівники Будинку народної творчості централізованим порядком розсилати й рекомендувати, як взірець, отакі прозово-поетичні «шедеври»:

«Та це ж не в брів, а в око влучило в нашу районну сільгосптехніку!» (стор. 8).

«Щоб худобі жити й не тужити,—
Люди дбали кожен літній час!
Тут зимівля буде тепла й сита —
Півторарічний готуємо запас!» (стор. 9).

«Так вже виходить,
Так вже буває —
Хтось у колоні
Не в ногу шагає!» (стор. 12).

«В атаку сміх!
Громи, йдучи на бій,
Світ почуттів старих —
На жаль, іще живучих,—
Штиком сатири,
жартом влучним
Вогнем сатири вогневій!» (стор. 13).

«А у нас посів не дбали
Бур'яни повиростали». (стор. 21).

«Не знаємо спокій,
Всі сили свої
Дамо за високі
Нові врожаї». (стор. 23).

і т. д. в цьому ж дусі.

Як було сказано, відхилили агітбригадівці надіслані сценарії і створили свій — куди грамотніший і літературно досконаліший. Самі й відредагували. Та не так, як відповідальний за випуски штатний редактор обласного Будинку народної творчості (людина з вищою філологічною освітою!) В. І. Горовий. Мало того, в противагу надісланим сценаріям, використали у своєму, поряд із віршами Віктора-тракториста, дещо з творів відомих українських радянських поетів і сучасних гумористів, а також мелодії пісень харківських та інших композиторів. І зробили все це безплатно, не відаючи й не знаючи, що С. Ладиженський і А. Школьник одержали за свої сценарії по 400 карбованців.

До речі, не знали сільські аматори ще дечого. Ну, хоч би того, що оті два сценарії (за авторитетним свідченням директора обласного Будинку народної творчості Григорія Яковича Розенфельда) визнані журі як кращі з кращих у 1974 році!

А от хто входив до складу того авторитетного журі, що дивилося «не в брів, а в око» й змусило танцювати м'ясо та молоко, — невідомо. Не зміг довідатися навіть я —

спец. кор. Перця
Ів. НЕМИРОВИЧ.

м. Харків.

---

* Тут і в наступних цитатах знаки пунктуації збережено згідно з оригіналом. **(Ів. Н.).**

Михайлові Шолохову — 70

З нагоди 70-річчя письменника пропонуємо нашим читачам уривок із книги «Вони воювали за Батьківщину»

* * *

Звягінцев помовчав і заговорив знову, але вже без попереднього піднесення:

— Не думай, Миколо, що ми з жінкою все життя так жили. Оце тільки за останні два роки зіпсувалася вона у мене. А зіпсувалась вона, прямо скажу, через художню літературу.

Вісім років жили, як люди, працювала вона причіплювачем на тракторі, не вмлівала, не каверзувала, а потім призвичаїлась читати всілякі художні книжки, з цього і почалося. Такої мудрації набралась, що слова попросту не скаже, а все з заковикою, і так ті книжки її захопили, що цілісінькі ночі читає, а вдень ходить, як кручена вівця, і все зітхає, і з рук у неї все падає. Отак вона якось зітхала-зітхала, а потім підходить до мене з вихилясом і каже: «Ти б, Ваню, хоч раз мені в чарівному коханні освідчився. Ніколи я від тебе не чула таких ніжних слів, як в художній літературі пишуть». Мене аж зло взяло: «Дочиталася!» — думаю, а їй кажу: «Ти з глузду з'їхала, Настасіє! Десять років ми живемо з тобою, трьох дітей нажили, з якого ж це доброго дива я маю тобі тепер в коханні освідчуватись? Та в мене й язик не повернеться на таке діло! Я замолоду нікому ніжними словами не освідчувався, а все більше руками орудував, а тепер і поготів не буду, не такий я дурний, як ти думаєш! І ти б, — кажу їй, — замість дурні книжки читати, краще б дітей доглядала». А діти й справді живуть без догляду, бігають, як безпритульні, брудні, зашмаркані, та й у хазяйстві все робиться абияк.

Подумай, Миколо, хіба це діло? Я, звісно, не проти культурних розваг і сам люблю почитати хорошу книжку, в якій про техніку, про мотори написано. Були у мене всякі цікаві книжки: і догляд за трактором, і книжка про мотор внутрішнього згоряння, і установка дизеля на стаціонарі, не кажучи вже за літературу про комбайни. Скільки раз, бувало, просив: «Візьми, Настасіє, прочитай про трактор. Дуже захоплююча книжка, з малюнками, з кресленнями. Тобі треба знати це, ти ж причіплювачем працюєш». Думаєш, читала вона? Чорта пухлого! Вона від моїх книжок одвертала носа, як чорт від ладану, їй художню літературу давай, та таку, щоб відтіля любов лізла, як опара з макітри. І лаяв, і по-доброму просив — не помогло. А бити її — ніколи в світі не бив, бо я, перед тим як на комбайнера вивчився, шість років молотобійцем працював, і рука у мене стала нестерпно важка.

Отак, брат ти мій, сімейственне життя і йшло у нас косо й криво аж доти, поки мене в армію не призвали. А ти думаєш, тепер,, у розлуці, мені легше? Коли б не так! Скажу тобі одверто й по секрету: ніяк листування з своєю Настасією Пилипівною не налагоджу. Не виходить, та й годі, хоч слізьми плач! Ти сам, Миколо, знаєш, кожному з нас тут, на фронті, приємно одержати листа з дому, читають їх один одному вголос, от і ти мені листи від синочка прочитував, а я жінчиного листа нікому не можу прочитати через те, що мені соромно. Ще коли під Харковом були, одержав від неї один за одним три листи, і кожен лист починається так: «Дорогий мій ціпо!» Прочитаю — і вуха в мене аж пашать. Звідки вона це куряче слово видряпала — ніяк не збагну, не інакше — з художньої книжки. Ну, писала б по-людськи: «Дорогий Ваня» або ще там якось, а то — «ціпо». Коли вдома був, то найчастіше рудим чортом називала, як поїхав на фронт — одразу «ціпою» зробився. І в усіх листах нашвидку, прихапці якось повідомить, що діти живі-здорові, новин в МТС особливих нема, а потім шкварить про любов на всіх сторінках, та такими незрозумілими, книжними словами, що у мене від них аж туман у голові зробиться і щось мерехтить в очах.

Прочитав я ці нестерпні листи два рази підряд і зробився від них просто наче п'яний. Слюсарєв з другого взводу підходить, питає: що, мовляв, жінка пише новенького? А я листа швиденько в кишеню ховаю і тільки рукою йому махаю: одійди, значить, чоловіче добрий, не іритуй мене. Він питає: «Чи все благополучно вдома? По обличчю, — каже, — видно, що в тебе нещастя». А що я йому скажу? Придумав і кажу: бабуся, мовляв, у мене померла, ну, він і заспокоївся, одійшов.

Увечері сів я, пишу до жінки. Поклони діткам і всій рідні передав, про свою службу написав усе чин-чином, а потім пишу: не називай мене, будь ласка, різними неподобними назвиськами, є у мене своє хрещене ім'я, може, років з тридцять п'ять тому я був «ціпою», а тепер зовсім на півня оформився, і вага моя — вісімдесят два кілограми — зовсім для «ціпи» непідходяща. А ще прошу — перестань ти про оту любов писати і не підривай мого здоров'я, пиши більше про те, як діла йдуть в МТС, і хто з друзів залишився вдома, і як працює новий директор.

І от одержую перед самим відступом відповідь. Беру листа, руки тремтять, розпечатав — і так мене жаром і обсипало!

Пише: «Здрастуй, мій любий котику!», а далі знов на чотирьох сторінках із зошита про любов; про МТС — ані слова, а в одному місці називає мене не Іваном, а якимось Едуардом. Ну, думаю, пустилась жінка берега остаточно! Видно, з книжок списує про цю прокляту любов, бо інакше відкіля ж вона викопала якогось Едуарда й чому в листі стільки всіляких ком? Зроду про ці коми вона нічогісінько не тямила, а тут наставила їх стільки, що не злічиш, у будь-якої рябої людини ряботиння на морді менше, ніж тих ком у неї в одному листі. А назвиська? Спочатку — «ціпа», потім «котик», чого ж далі сподіватись, думаю? В п'ятому листі вона, може, Трезором мене назве або ще якимось собачим назвиськом. Та що я, в цирку народився, чи як? З дому взяв я підручник про трактор ЧТЗ, — з собою ношу на той випадок, якщо колись захочеться почитати, — так от хотів був списати з цього підручника сторінок зо дві й послати їй, щоб вийшло ти мене за чуба, а я тебе в зуби, а потім передумав. Якраз ще образиться. Але треба з нею щось робити, щоб відучити від цих дурощів... Що ти мені порадиш, Миколо?

Звягінцев подивився на товариша і з прикрістю крекнув. Микола, відхилившись на спину, міцно спав. Під чорними, опущеними донизу вусами його біліли нерівні зуби, а в ледве піднятих куточках рота так і лишились тоненькі зморшки — тіні усмішки, що не встигла збігти з губів.

Вітаємо ювіляра!

Доречніс буде нині так сказати:
Козак Михайло, Олександрів син,
Зумів усенький світ завоювати!
Та й плюс іще до того — сам один!

Здобувся на гучну, безсмертну славу,
Мільйони взявши с л о в о м у полон.
Цим сином Дону тихого
По праву
Пишається не тільки тихий Дон.

Тож побажаєм щиро, миле браття,
В урочисту годину отаку
Козацького здоров'я та завзяття
Тому донському диво-козаку!

Іще та й ще йому козакувати
На милому, на тихому Дону
Та відгулять після цієї дати
Ще ювілейну дату не одну!

Від щирого серця
мільйонів читачів «ПЕРЦЯ».

Дружній шарж А. АРУТЮНЯНЦА

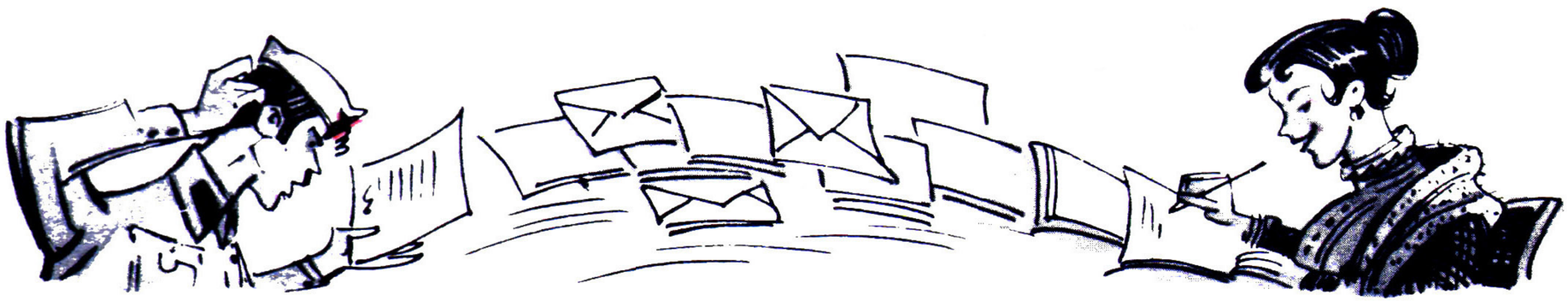

Мал. Р. САХАЛТУЄВА

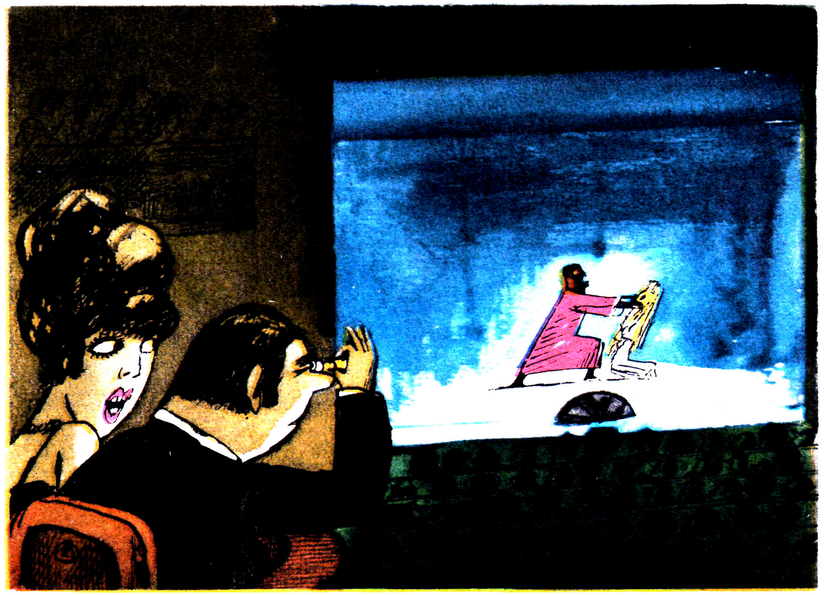

— Не вірю, що він її задушить: Дездемону грає дружина директора театру.

Народні усмішки

ЧОЛОВІК ТА ЧОРТ

Поставив чоловік вершу в річці, а в неї втаскався чорт. От прийшов той чоловік вершу трусити, а чорт йому:

— Пусти мене, — просить, — я чорт.

— Нічого, — каже чоловік, — з'їдять діти з хлібом.

— Та я нечистий.

— Байдуже! Жінка побанить, то все ж борщ жирніший буде.

Довелося чортові платити викуп.

ЯК ЧОЛОВІК ЦЕРКВУ ШУКАВ

Оженився чоловік і взяв жінку таку, що ходить до церкви. А сам і разу не був у ній. Жінка його гонить до церкви, а він каже:

— Я не знаю, яка вона.

Дивись, де зелена покрівля, то й буде церква.

Чоловік зодягся і пішов селом. Дивиться: аж стоїть шинок, а стріха мохом зеленим поросла. Чоловік і думає: «Це воно, мабуть, церква». І заходить туди. Дивиться, а там сидить дід та грає на скрипці, а п'яна баба танцює. А мужики із солдатом у карти грають. Чоловік постояв-постояв і пішов додому.

У МЛИНІ

— Ти що привіз?
— Лій.
— Трохи постій.
— А ти що?
— Мед.
— Ставай наперед.
— А ти що привіз?
— Горілку.
— Берись за мірку!

ТОЧНИЙ РОЗРАХУНОК

— Моя дівчина не хоче вже більше чекати... Піду до батька і попрошу згоди на шлюб.

— Чоловіче, її батько тебе геть прожене...

— Я на це й розраховую.

ВЕРЕДЛИВА ЖІНКА

— Моя жінка весь час нарікає: не має, мовляв, що одягти.

— Тобі треба було б із нею у тропіках жити.

— Ет, не знаєш ти моєї дружини: тоді гризла б мені голову, що не має чого з себе зняти.

Жінка питає:

— Був у церкві?

— Був.

— Що ж ти там бачив?

— Ох, скільки ж тих і чудес бачив!

— Яких?

— Старий Спас грає на бас, а свята Пречиста наділа намисто та гу-цу-цу, гу-цу-цу по церкві. А Микола-чудотворець сидить за столом та як вхопить за ноги боженя та об стіл головою та: «Нет ли у кого козыря?».

— То ти ж, — каже жінка, — був у шинку, а не в церкві.

— Ти ж казала, де зелена покрівля, то там і церква, я туди й зайшов!..

Надіслав ЗУБЕНКО
із м. Миргорода.

Надіслав Зіновій ПАВНИК
із м. Самбора Львівської області.

Поверніть Уляні очі!

Уявіть собі, що вам сім років, а у вашої улюбленої, дорогої (в прямому і переносному значенні) ляльки Уляни випали очі. *Сама Уляна, на превеликий жаль,* не може собі вставити очей, її сумирічна хазяйка — теж.

Я ж, скільки не напружую пам'ять, не пригадую, щоб де-небудь бачив у Дніпропетровську майстерню по ремонту ляльок. Та ось на очі потрапляє майстерня «Рempобуттехніка».

— Здрастуйте... У ляльки Уляни провалилися в середину голови голубі очі, котрі самі заплющувалися і розплющувалися,,, Чи не змогли б ви...

Після деякого вагання:

— Ні, ні, ми очей не вставляємо.

Добре. Гортаю довідник. Будинок побуту «Умілі руки».

— Оксано, вище голову, — підбадьорюю дочку. — Якщо в цих дядьків та тіток умілі руки, вони порятують твою Уляну.

Але... «Умілі руки» ввічливо відповіли, що їхні руки не умілі «в питаннях вставлення очей».

Фірма добрих послуг «Дружба». Дзвоню туди:

— Алло! Ви зможете вставити Уляні очі?

— Що? Якій Уляні? Жартуєте, громадянине? Зверніться до окуліста, а ми лагодимо електропраски.

Після безуспішних дзвінків в одній установі, яка, за свідченням реклами, ремонтує все, з посмішкою в голосі відповіли:

— У принципі, звичайно, можна вставити, але... Але такі послуги не зафіксовані у прейскуранті. Оскільки ж немає ціни, ніхто й не візьметься за роботу.

— Чому ж немає в прейскуранті?

— Не знаю... Мабуть, тому, що очі в ляльок випадають дуже рідко. Це ж не підмітки, що відлітають на ходу. Ну, скільки цих самих очей випаде в межах нашого міста? Пар десять? Ну, двадцять...

Дивлюсь на нещасну Уляну: велика, гарна, нарядна, біловолоса... Дев'ятнадцять карбованців коштує... М'ясорубка, наприклад, чи *електропраска, та й деякі* годинники дешевші, а бач... На будь-якій вулиці полагодять...

І ось остання надія. Телефоную на комбінат «Дитяча іграшка». Симпатичний жіночий голос співчутливо відповідає:

— Якщо лялька нашого виробництва — полагодимо.

— Уляно! — кричу. — Кажи швидше, хто тебе породив і на білий світ пустив? Я тебе купив два роки тому на день народження дочки.

Мовчить бідна Уляна, чорними дірками на мене сумно дивиться.

— Тату! — Оксана підстрибує і ляскає в долоні. — Ти не туди дзвониш. Треба до лікаря Айболить. Пам'ятаєш: «Зайчик біг по дорозі, і йому перерізало нозі...» І Айболить врятував його.

— Це ідея, — кажу, — але де нам шукати цього лікаря?

— Я знаю де! — вигукує дочка. — Ось слухай... «Добрий лікар Айболить, він під деревом сидить...».

Я зітхнув і промовчав... Звідки я знаю, під яким саме деревом у місті Дніпропетровську сидить той добрий лікар Айболить?!

В. ЧЕМЕРИС.

м. Дніпропетровськ.

Друже перче!

Якщо у тебе дуже неспокійні сусіди, котрі стукають, грюкають, заважають відпочивати, раджу купити стабілізатор «Україна» виробництва Запорізького трансформаторного заводу. Використовуй його для будь-якого радіоприладу (так сказано в інструкції). Гуде він так, що заглушить навіть гуркіт бульдозера.

Гарантую, Перче, що після кількатижневого гудіння отого стабілізатора ти не чутимеш не те що своїх неспокійних сусідів, а й свого власного телевізора.

І. РЕВЕНКО.

м. Київ.

Кажуть, що найважче знайти голку в копиці сіна. Справді, робота ця марудна, але, гадаємо, за три роки копицю по травинці можна перебрати і таки натрапити на голку.

А от ми протягом такого ж періоду безрезультатно шукаємо два задні і один передній мости від автомашини ЗИЛ-150. Не в соломі чи сіні шукаємо, а на 3-ому Київському автомонтному заводі. Так уже заводські специ старалися для нас, що заремонтували їх безслідно.

Роботи з тими мостами — на сотню з лишком карбованців. А проїздили ми з Маньківки до Києва учетверо більше. І ще хтозна-скільки проїздимо, бо мости — це не голка в сіні, розшукати їх важче. Особливо там, де немає порядку.

ПРАЦІВНИКИ МАНЬКІВСЬКОГО КОМБІНАТУ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ.

Черкаська область.

Ходять чутки, нібито автобус Львів — Монастирець буде заходити і до села Буянова. Правда це чи ні, не будемо стверджувати. Але все можливо. Тим більше, що до села є гарна дорога. Так от, Перче, ми розуміємо, що це потрібно. Але нам все-таки не хотілося б, щоб автобус заходив у наше село. Раніше хотілося, про це ми навіть писали тобі, а тепер не хочеться. Бо нарешті ми зрозуміли, що таке ходити кожного дня по кілька кілометрів пішки. Ми набрали такої спортивної форми, що можемо позмагатися з будь-яким спортсменом. Навіть з олімпійським чемпіоном.

Отож, Перче, ми у ту форму ввійшли, і ніяк нам з неї не хочеться виходити. Так і повідом товаришам, що хочуть до нас автобус пустити.

МЕШКАНЦІ СЕЛА БУЯНІВ,
всього 50 підписів.

Жидачівський район
Львівської області.

Пишуть тобі учасники Інструментального ансамблю клубу залізничників станції Смородино. Може, у тебе є підсилювач? Ми хочемо дати концерт на честь працівників Львівського виробничо-технічного об'єднання ім. В. І. Леніна.

До того в нас був підсилювач «Трембіта». Виробництва цього ж об'єднання. Купили ми його за 450 крб. у 1973 році. Але він через два тижні «обезсилів». Жодна гарантійна майстерня його не могла відремонтувати. Довелося об'єднанню відправити. Вони нам інший прислали. Той попрацював уже тільки чотири дні.

Написали ми знову творцям його: «Приїдьте, відремонтуйте».

Ні слуху, ні духу.

Так оце, Перче, у нас закрадається думка, що на виробничо-технічному об'єднанні нас не почули. Може, у тебе, Перче, є якийсь підсилювач?

І. НЕТРЕБЧУК.

м. Тростянець
Сумської області.

УСЕ ПРО ФУТБОЛ

Мал. В. ШИРЯЄВА

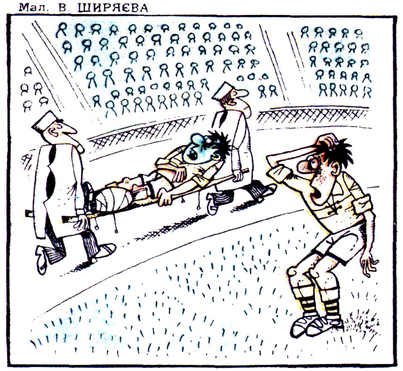

— Пробач, Васю, мені здалося, що ти нападаючий їхньої команди.

Мал. Й. КОГАНА

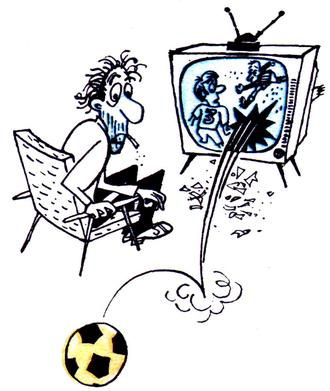

Без слів.

Мал. В. ГОРБАЧОВА

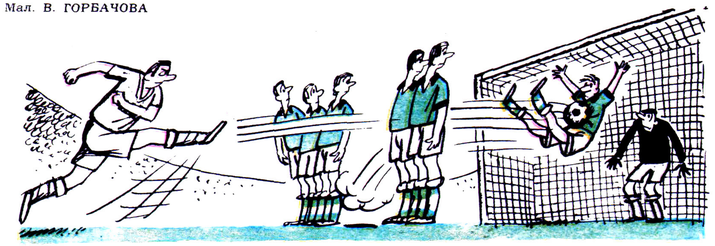

Без слів.

Мал. Р. САХАЛТУЄВА

На приз «Шкіряний м'яч».

ОСТАННЯ НАСТАНОВА

Мал. В. ГЛИВЕНКА

— А тебе прикріпляю до Семенюти. Слідкуй за ним, не давай бити по своїх воротах.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

— Може, хоч так ти звернеш на мене увагу...

ГЕРЦЯ

ЯК НАМАЛЮВАТИ КОРОВУ

Маленька Наталочка попросила старшого брата Павлуся намалювати їй корову.

Малюнок вийшов у хлопця не дуже вдалий: морда корови скидалася на свиняче рило. Але Наталочка заспокоїла засмученого брата:

— Не журись, Павлусю. Намалюй тепер свинку, то напевне вийде корова.

Володимир БАНДУРАК.

ВЕРЕДЛИВИЙ ЗУБ

— Мамо! Мамо! — син кричить, —
Кутній зуб мені болить.
— Зараз, Грицю, — каже мати, —
Будем зуба лікувати.
Ось таблетка — випий, сину,
Біль втамуєш за хвилину.
— Ні, не буду пить таблетки —
Захотів мій зуб конфетки!

Борис ТРОФИМЧУК.

ОТОЖ І ПОГАНО

Малий Миколка прийшов додому з великою, наче груша, гулею на лобі.

— Я так і знала! — дорікнула мама.

— Що знала?

— Що твоя сварка з Петриком закінчиться бійкою!

— Отож і погано, мамо!

— Що погано?!

— А те, що ти знала, а мене не попередила...

ДОВІВ

— Якої форми Земля? — спитав на уроці вчитель Вітю.

— Круглої.

— Правильно, Вітю, молодець! А чим ти можеш це довести?

— Глобусом!..

Борис СЛЮСАР.

ЗАГАДКА ПЕРЧЕНЯТКА

Прудконога, прудкоока
Прилетіла в двір морока,
Не співає,
А тріщить,
Все хапає,
Що блищить.
Розпростерла крила,
Дзьоба нагострила,
Хвостиком — круть,
Як її звуть?

(Сорока)

Марія ЧЕПУРНА.

ТЕ, ЩО ХОТІВ...

Малий Петрусь щасливо
бурмотів:
— Сьогодні те робив я,
що хотів.
— Чого ж хотів ти? —
запитали в нього.
— Та я хотів, щоб
не робить нічого.

Василь ШАРОЙКО.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

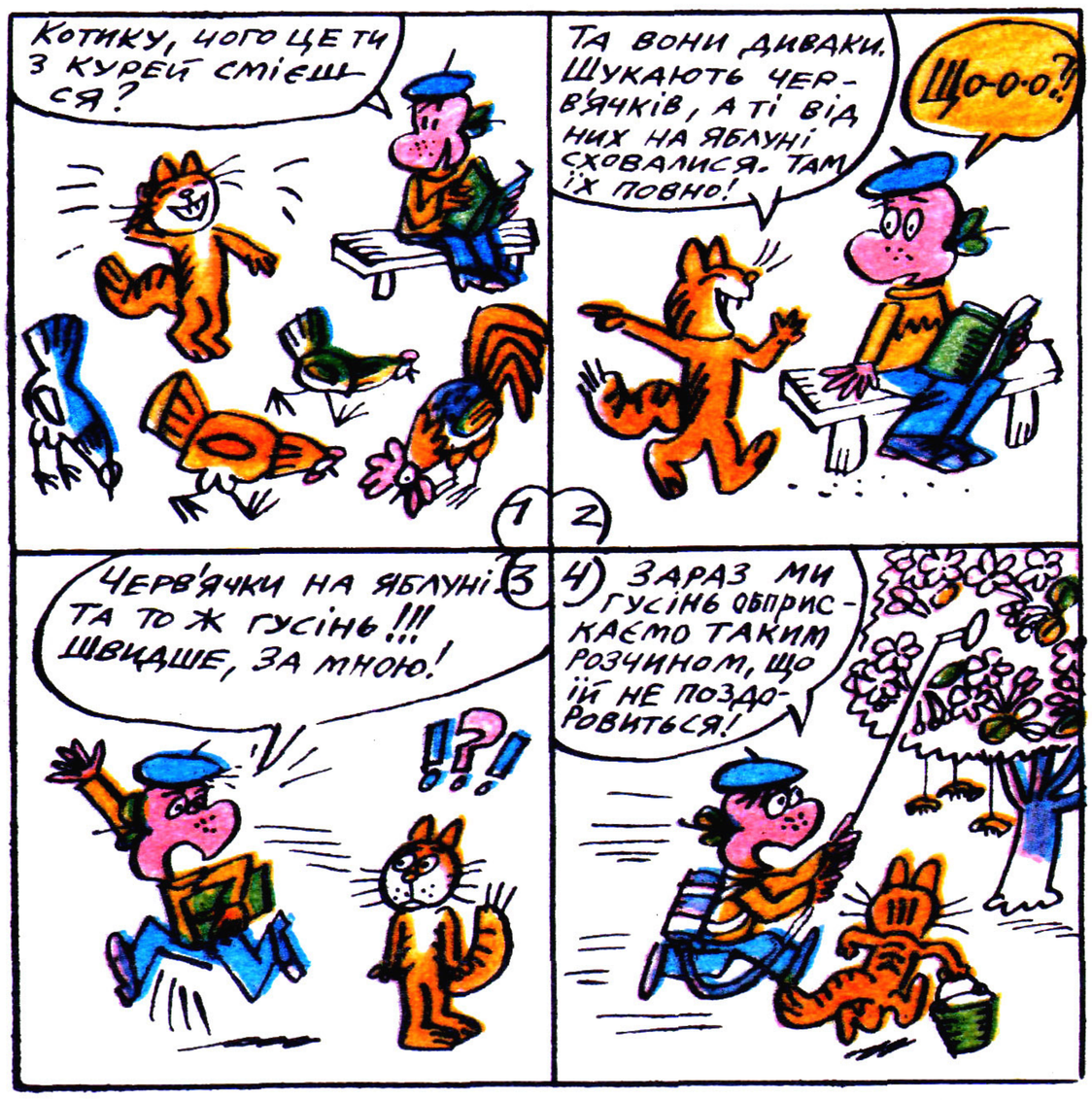

Сторінка для дітей

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

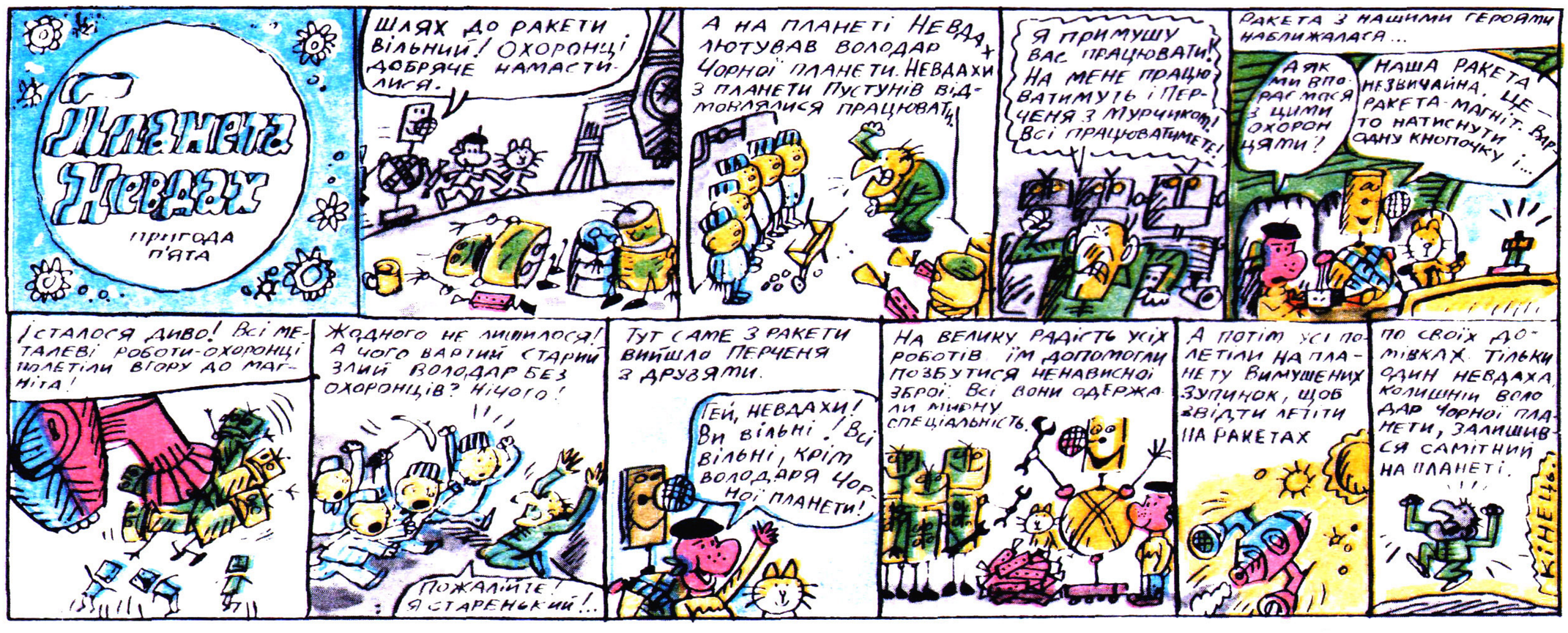

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

Тяжку працю — на плечі машин!

ЛІТАЮЧА ЛЮДИНА

Ця подія струсонула весь Таращанський район. Мешканець села Салиха сконструював літальний апарат. За допомогою цього апарата конструктор - самоук легко піднімається над своїм подвір'ям, пролітає уздовж багнистих вулиць, понад грандіозною калюжею біля сільмагу, приземляється, бере у магазині, що йому треба, і знову летить додому. Часто, коли через оту багнюку до магазину неможливо завезти необхідні товари, літає й до Таращі. Апарат дуже легкий, простий в управлінні. І водночас надійний і потужний. Одного разу з його допомогою талановитий самоук підняв корову і доставив її до ветеринара. Бо ветеринар через багнюку до корови дістатися не міг.

— Що вас наштовхнуло на такий геніальний винахід? — спитав я.

— Хліб. Все на столі стоїть, а хліба доставити ніяк. Вийшов на вулицю — загруз по вуха. Жінка витягнула. То й почав думати.

— А може, простіше було б подумати про впорядкування доріг?..

— Нічого не вийде. Вже думали. Здавали гроші навіть. Вже й 660 карбованців перерахували радгоспу-технікумові, що має тут тракторний стан. Грошей не використали і вулиць не впорядковують.

— Все-таки треба мати неабиякий талант, щоб отаким людей здивувати.

— У нас усі талановиті, — скромно зауважив він. — Кажуть, що директор радгоспу-технікуму Петро Леонтійович Новосельський та його заступник по виробництву Микола Кузьмович Колюх також збираються чимось людей здивувати. Нібито якийсь болотохід конструюють. А голова сільради Петро Павлович Фещенко уже здивував. Підтягнув торговельну точку до себе. Поставив лоток на своєму подвір'ї. І жінці його, продавцеві цього лотка, на роботу близько, і сам грязюки не місить... Я вам скажу: основне мати на плечах голову і вболівати за...

За що вболівати — не доказав. З того боку вулиці його покликала жінка. Він здійнявся і полетів...

Є. ДУДАР.

Київська область.

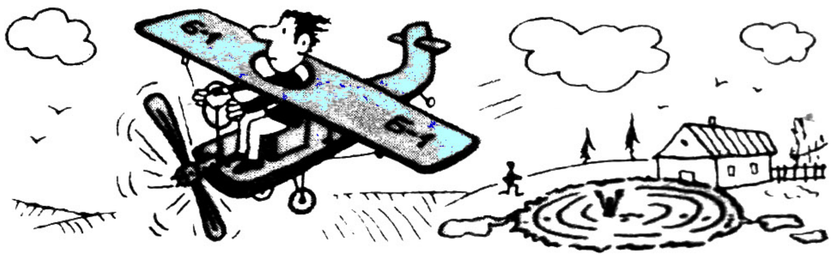

ДУМКИ НЕНАРОКОМ

● *Самокритика — найскладніший вид самообслуговування.*

● *Хочеш легко йти дорогою життя? Не носи каменя за пазухою.*

● *Викинув усю дурість з голови — і вона виявилася порожньою.*

● *Ви ніколи не будили людину лише для того, щоб сказати їй: «На добраніч»?*

Віктор ЖЕМЧУЖНИКОВ.

● *Ніколи не повторював чужих помилок. Робив лише власні.*

● *Доведіть солов'ю, що він не повинен співати.*

● *Література щодня вимагає перепустку на право входу до неї.*

● *Непоправне настає миттєво.*

● *Презирство — ненависть слабких.*

● *Досить однієї помилки, щоб із неї виріс довгий ланцюг помилок.*

Володимир БРЮГГЕН.

Мал. І. АЛЕКСАНДРОВИЧА

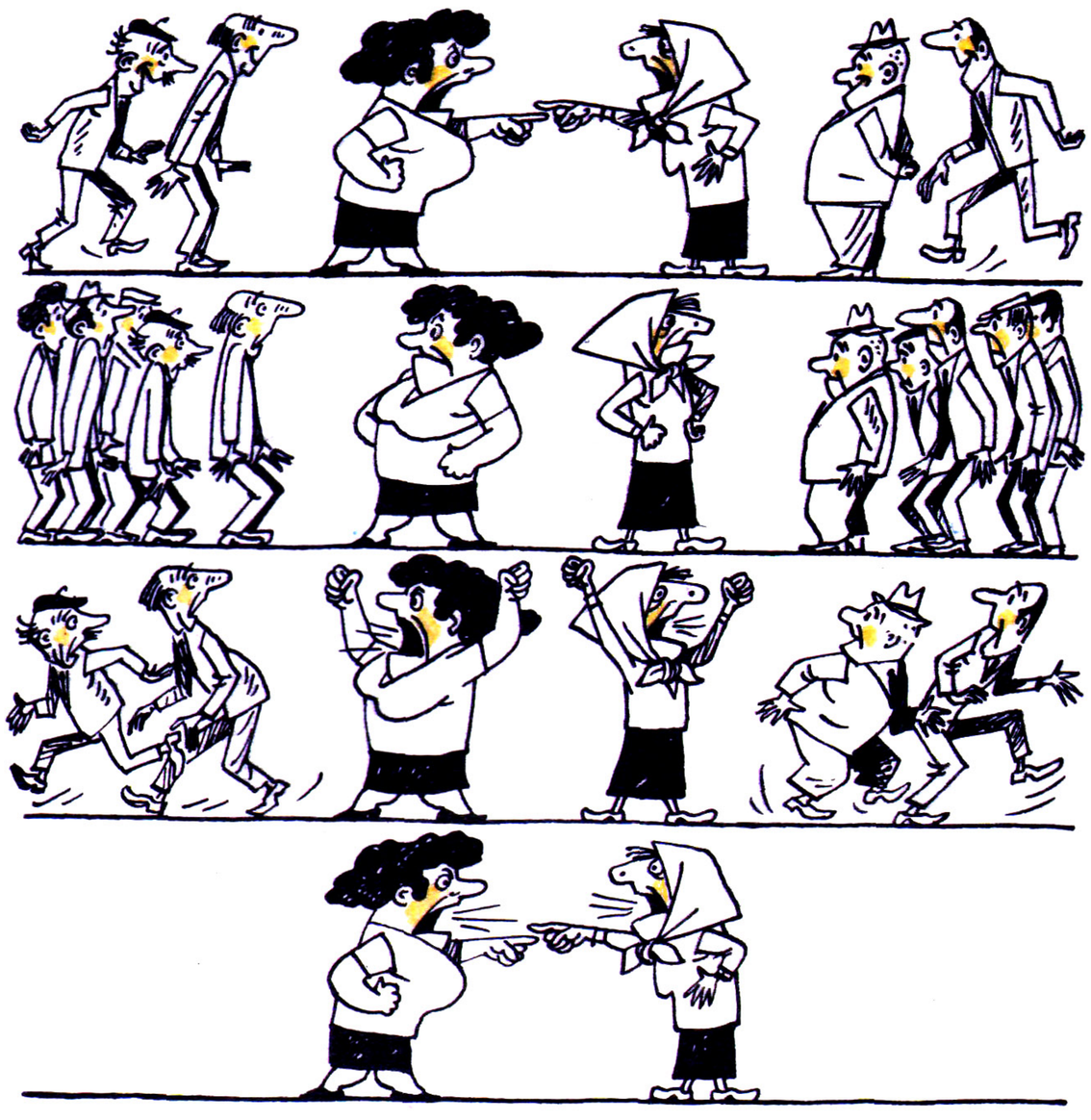

Без слів.

ЛІТЕРАТУРНА ПАРОДІЯ

ДИВО

О, як багато в світі цьому див!
Та ж вулиця й не та... Дивлюсь, радію:
У постолах мій прадід тут ходив...

(Марія КУРАВСЬКА, збірка «Рядки з моєї пісні», 1973, «Каменяр»).

Атож! Чимало в світі цьому див.
Он вулиця сільська... Радію нині:
У постолах мій прадід тут ходив,
А я іду — у газовій хустині!
Чіткий мій крок... О ні, я не впаду!
Все буде, як то кажуть, в повній формі!
...Я скоро й не таке утну: пройду
У «міні» й черевиках на платформі!!!

Валерій ЮР'ЄВ.

м. Миколаїв.

Нотатки про їхні порядки

Любомир КИНЧЕВ

Фронти генерала Піночета

З перших днів контрреволюції й досі генерал Піночет усе наступає. І найцікавіше те, що наступає він усіма родами військ одразу і в усіх напрямках, а найуспішніше — на життєвий рівень чілійського народу.

До генерала раз у раз заходять патрульні економісти і, виструнчившись, доповідають, що ціни на товари широкого вжитку неухильно зростають.

Піночет відрубує на це сухо і коротко:

— Відтепер усі товари широкого вжитку повинні іменуватися товарами вузького вжитку.

Цей наказ генерала ретельно виконується сьогодні в усій країні.

Такі накази, щоправда, непокоять навіть найреакційніших прихильників генерала. Один реакційний вісник якось писав, що «режим, який підвищує ціни на хліб насущний, уже не має його». А інша газета додала: «Якщо вже і в сільськогосподарській країні почали дорожчати яйця, то це значить, що Піночету самому доведеться нестися».

Та й що, зрештою, говорити і на що, зрештою, дивитись, коли ціни на харчі й справді ростуть і кидають чорну тінь на режим. Вже й експерти, які завжди на все мають готову відповідь, не годні сказати, що в Чілі росте швидше: інфляція чи невдоволення хунтою. Ну, про трудящих годі й говорити. Вони люто ненавидять фашистський режим і активно борються проти нього. Невдоволені ж знаходяться навіть серед посібників контрреволюції.

Кілька місяців тому Піночетові допекло аж до живого: він виявив іржу у залізних лавах свого війська. І верховода хунти заповзявся чистити своє вояцтво, оголосивши війну усім армійським чинам.

Але це ще не всі генералові фронти. Сьогодні до безкінечної шеренги незадоволених долучаються ще й ображені «ветерани» контрреволюції — власники вантажних машин. Щоб увійти в їхнє становище та збагнути їхнє незадоволення, пригадаємо, що до фашистського перевороту й під час самого заколоту вони віддали в заклад контрреволюції не лише себе, а й свої машини. Так, наприклад, коли блок Народної єдності намагався налагодити постачання країні хліба і м'яса, власники великотоннажних машин або проколювали серед дороги шини, або страйкували. Зате коли почався заколот, вони заправили машини і виконували накази Піночета не сяк-так, не норовили звернути наліво, а дуже ретельно і залюбки повертали направо. Саме вони вмостили контрреволюцію на ресори своїх машин, бо ж перевезли того війська та усього іншого стільки, що й годі злічити. Щоб ухопити після всього більшу пайку, власники великотоннажних машин навіть відмежувалися від власників машин малотоннажних.

І що ж врешті-решт вийшло?

Коли запаморочливий хід подій трохи угамувався, учасники контрреволюції дістали — з огляду на ранг! — більше чи менше із того, що давала приватна ініціатива і зростання цін.

А власники великотоннажних автомобілів образилися, бо їх не винагородили по заслугах.

Чи ж не зневагою і не образою, наприклад, є сам той факт, що Піночет не запросив їх до ради міністрів і не дав їхній людині хоча б мізерну, жалюгідну посаду міністра транспорту? Більше того — зрівняв їх у правах із власниками *малотоннажних машин: примусив разом із ними* возити трупи убитих і стояти в одній черзі за скатами і запасними частинами, які дуже подорожчали.

От саме це довело власників вантажних машин до шаленства і підштовхнуло написати до крайньо правої газети «Меркуріо»: «Це страшна невдячність!» «Нас безсовісно ігнорують!»

На цьому будемо вже кінчати, тільки ще підсумувати треба.

Нема сумніву, що машина Піночета усе більше грузне та буксує, якщо вже й оті власники вантажних машин звинувачують його в тому, що він обманув їх.

З болгарської переклав
Лесь ГЕРАСИМЧУК.

Мал. В. ПЕТРЕНКА (м. Вінниця).

Лице чілійського фашизму.

ДЕЩО ПРО ЯКІСТЬ

Американська автомобільна фірма «Крайслер» відкрила бюро скарг. Протягом першого тижня туди надійшла 31.000 листів із скаргами на якість автомобілів, ще 9.000 осіб скористалися для цього телефоном. Начальник бюро Ніцолз дав з цього приводу таке пояснення: «Звичайно, для такої солідної фірми, як Крайслер, це набагато дешевше, ніж випускати автомобілі кращої якості. І покупці дістають задоволення, вилаявши нас...»

НОВІ ЛІКИ

На Всесвітньому конгресі в Дортмунді видатний стокгольмський ветеринар професор Хансен оголосив, що лікарі різних фахів, у тому числі й психіатри, «приписують» особам, які хворіють на нервову депресію, нові ліки: собаку.

«Хто має собаку, у того завжди здорова душа», — таке гасло цього лікаря.

ПРО КОРИСТЬ БАЗІКАННЯ

Професор Жан Каміо з Ніцци запевняє, що тривалі балачки продовжують життя, бо коли людина говорить, прискорюється дихання і поліпшується кровообіг. Повідомляючи про це «відкриття», французька газета «Комба» дала свій коментар: «Тепер врешті напевно відомо, чому жінки живуть довше за чоловіків».

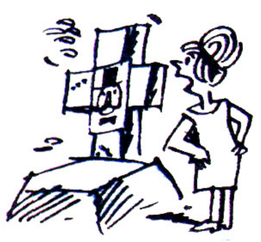

Кожному — своє!

ГУМОРЕСКА

Набравши повні груди свіжого повітря, Сидоряк забіг до кімнати для курців.

Там, наче в тумані, бовваніли розпливчасті постаті, серед яких важко було розрізнити співрозмовників.

— Кулішар тут? — крикнув він у натовп.

— Тут! — захрипіло у нього під вухом. — Де тебе носило?

— Та ось креслярка Лора перехопила... Розповіла про нову закордонну комедію, в якій повирізали всі цікаві моменти.

— У нас завжди так!.. Поводяться з дорослими глядачами так, наче вони неповнолітні.

— Ну, а що нового? — кивнув у бік робочих кімнат технік Крунц.

— Матвієнка знаєш? — Сидоряк забрав у техніка сигарету.

— Це ж якого?., У нас їх п'ятеро...

— Отого, що в сантехнічному відділі працює.

— Знаю... І що з ним?

— Кар'єру зробив!.. Подав заяву про звільнення, а його запросили до директора... Десятку одразу набавили... В чергу на житлоплощу поставили... Залишився!

— Що ж, хлопець знає кон'юнктуру... Може, й нам скористатися моментом? — підморгнув Кушніру Крунц.

І сталося диво: хлопці появилися у своїй робочій кімнаті і — найнесподіваніше — посідали за свої столи...

Та свято праці було недовгим... *Написавши заяви, друзі зникли за дверима.*

— А-а! — підвівся їм назустріч директор. — Я вже давно чекав на вас. Ну, давайте ваші заяви!

Кулішар і Крунц вручили йому свої «петиції».

— Вважайте, що вам пощастило! — директор написав навскіс резолюцію. — Я хотів звільнити вас за моїм бажанням, а тепер, ідучи вам назустріч, звільняю за вашим власним!..

— За влас-ним ба-жа-нням?! — пробелькотіли вони. — Але ми... прийшли... не звільнятися, а так би... мовити, наслідувати... Матвієнка.

— Матвієнко працював за трьох! — відрізав директор.

Кулішар і Крунц, опустивши голови, покинули кабінет.

Їхньої відсутності й досі не помічають. Коли ж хто ними цікавиться, то відповідають:

— А вони димлять... Там, у курилці...

Валентин ДАВИДЮК.

ЧУДЕСА В РЕШЕТІ

Рятуйте — пожежний щит...

Береженого, кажуть, і бог береже. Не надіючись, однак, на всевишнього, працівники студії художніх фільмів імені Олександра Довженка вирішили озброїти себе додатковими засобами на випадок можливих стихійних лих. З цією метою студія замовила у столичному спеціалізованому підприємстві «Пожежна техніка», що по вулиці Фрунзе, 152, десять пожежних щитів.

— А у нас є навіть готові, — несподівано порадував кіномитців директор того підприємства А. С. Власенко. — Як писанки! Переказуйте на наш рахунок гроші і забирайте.

Переказали. Поглянули на ті витвори пожежної техніки — і ахнули. Але не від захоплення. Бо, по-перше, щити ті виявились не білі, як належить за ГОСТом, а якісь коричнево-червоні, до того ж, нетесані, кострубаті. По-друге, прикріплені до щитів лопати — без держаків, а вогнегасники — без пінистої рідини...

— Оце так писанки! — вигукнули студійці і зателефонували А. С. Власенкові:

— Що це ви нам підсунули?

— Як що? Щити! Хоч і погано пофарбовані, зате міцно збиті. На держаки у нас, правда, дерева не вистачило — то вже самі знайдіть там у себе десяток цурупалків. А за вогнегасники не турбуйтесь: привозьте їх сюди — ми вам заправимо. Тільки заплатите нам за це готівкою, бо сума за ці додаткові послуги не перевищує десяти карбованців, а такої суми банк на перерахунок не приймає. Привіт!

Одразу видно, що тов. Власенко — артист у своїй справі! У комедійному, так би мовити, амплуа.

Б. ЛУЧКО.

м. Київ.

КАРИКАТУРИ З НАТУРИ

(Листи коментує художник)

ЗА ДВАНАДЦЯТЬМА ЗАМКАМИ

Ось уже п'ятий місяць, як у селі Ушиці Коростенського району Житомирської області зачинений магазин. Про це відомо голові правління Коростенської райспоживспілки т. Гончарук. Але від цього нічого не змінилося. Точніше, змінилося,— почепили ще кілька замків на двері. Тепер їх стало дванадцять.

СІЛЬСЬКИЙ ДЕТЕКТИВ

Мал. В. ГОРБАЧОВА

— Перелякалась я, товаришу дільничний, і чимдуж за вами...
— Нічого, наш магазин не так легко відчинити!..

●

САМІ ВИХІДНІ

На Кутському лісокомбінаті тресту «Прикарпатліс» (Івано-Франківська область) процвітає прогульництво. Тут зареєстровано більше 900 прогулів, які державі обійшлися у кругленьку суму — 15 тисяч карбованців.

Мал. Й. КОГАНА

— Не дивуйтесь, вуйно Василино, просто через прогульників нема з ким працювати!

●

ВКЛЮЧЕНО ДО ПЛАНУ...

У 1972 році було порушено питання про будівництво автопавільйону для пасажирів на шляху Гайсин — Теплик (Вінниччина) біля повороту на село Грузьке. Колишній начальник Гайсинської експлуатаційної дільниці № 654 т. Фесун написав: «Будівництво автопавільйону — «зупинка Грузьке» включено до плану і здійснено буде в 1973 році»...
Але хай т. Фесуну нині легко гикнеться. Павільйону й досі нема.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

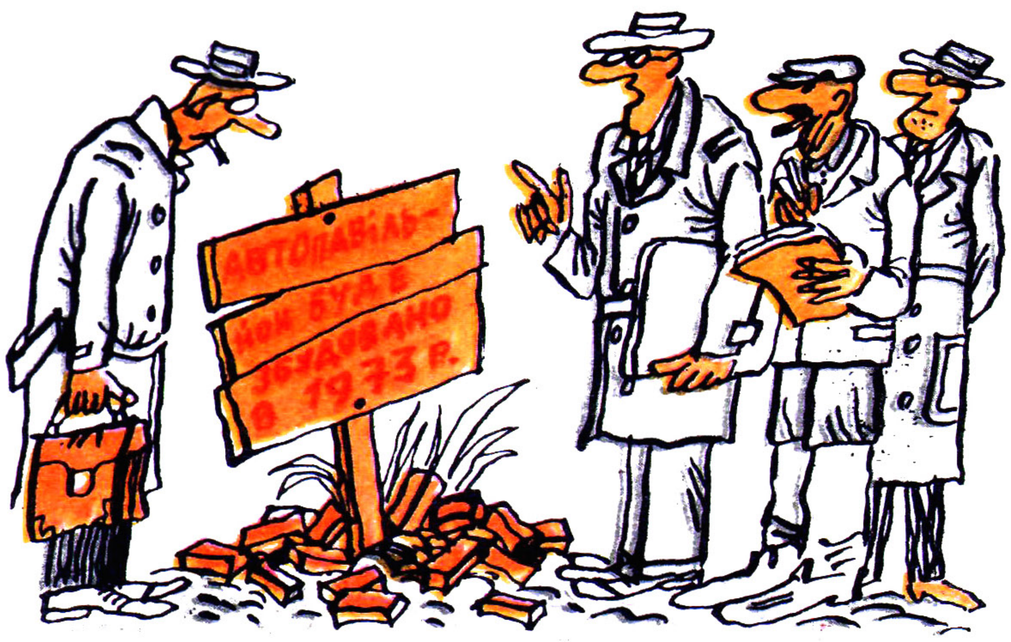

— Неподобство! Перед людьми соромно! Негайно пришліть столярів, малярів, нехай зроблять нову дошку з написом: «Буде збудовано в 1977 році».

Дмитро БІЛОУС

Дружній шарж А. АРУТЮНЯНЦА

●

КРИТИЧНА МЕТАМОРФОЗА

То він спішив тебе хулить
позаочі по-заячи.
А то уже почав хвалить,
до серця підповзаючи.

Чого ж це схаменувся він?
Що, не віддав належного?
Ні, ось причина перемін:
попав у роль залежного!

КОЛИСЬ І ТЕПЕР

(На театрального критика)

Його критичні інтереси —
на рівні гороб'ячих спурхів...
Колись писав невдалі п'єси,
тепер повчає драматургів.

ВЕЧОРНИЦІ АНДРІЯ М'ЯСТКІВСЬКОГО

Дівчата в Соколівці яснолиці.
Я з ними стрітися надіюсь.
Але і в Києві у мене вечорниці,
адже на телевізії в столиці
при світлі соняшників гріюсь!

ПРО «КОРДОН» І. ГОНЧАРЕНКА

Гортаю я сторінки книжки
про оборонців рубежа.
І хочеться сказать без знижки:
«Кордон» — їй-богу, не межа!

Дмитро Білоус

Із циклу «ОБЕРЕЖНО: СЛОВО»

КИРГИЗЬКІ МОТИВИ НАТАЛІ КАЩУК

Дружній шарж

Тулпар мій вибрів звіздочоло.
В Чолпон-Ата́ — мамиенѐ.
Сари-Челек і Джанги-Джолу, —
читач, не знаю, чи й утне.

Але ж рум'яні боорсоки!
Над джайлоо — дух теплих смол.
А у мені нуртують соки —
кричу: исик! і исик бол!

Писати буду знову й знову,
аби лиш вірші до ладу.
Можливо, що й на рідну мову
я їх колись перекладу!

ЖИТТЯ ІДЕ

А життя — це поле несходиме.
Й незважаючи на часу лет,
«Ще не вечір!» — віршами дзвінкими
заспокоював мене поет.
В черзі я стою до гардероба.
І в трюмо — жива ця течія.
Бачу, сива в ній стирчить особа.
«Що за дід?» Аж придивляюсь — я.

СКОРОСПЕЧЕНІ ТВОРИ

Пече він твори. В кожному звороті
перлини, як докучна неминучість:
«приймати участь» замість «брати участь»,
І стати не «в пригоді», а «в нагоді»,
і «дякуючи» замість «завдяки»...
Не твори, а давучі глевтяки.

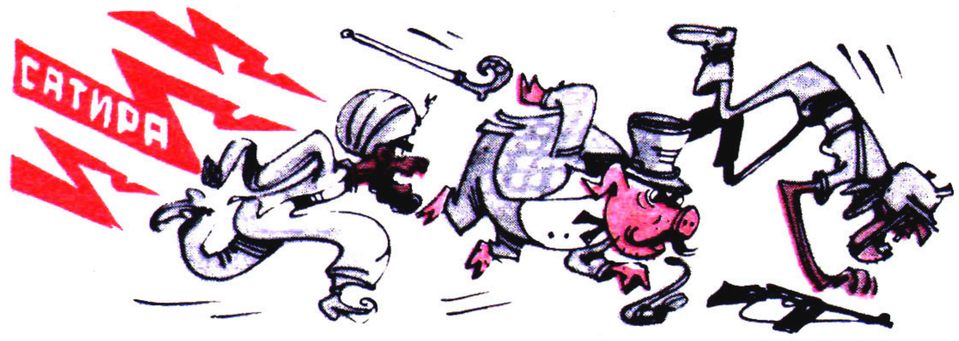

ЩО Я ДУМАЮ ПРО САТИРУ...

З листа до товариша

Я бачу, що ти зацікавивсь,
Юхиме,
у чім же таяться смішного секрети.
А в тім,
щоб до слова
не бути глухими
та мати ще трохи кебети.

Людина — із нервів.
Жива, а не робот.
Сміх і в труді бадьорить,
і скрашає їй побут...

А як запорожці,
неначе шаблюкою,
били ворога словом виразним,
назвавши султана
гаспида внуком,
цілого світу
й підсвіту
блазнем.
Чи для панів слова уготовані
із «Кобзаря» б узяти: —
«мов кабани годовані,
пикаті, пузаті...»

Народ сміх любить
і потребує сміху.
З'являється творець —
і це вже становить віху.
І поки критики
шукають смішного витоки,
проходить людина народним ланом
і стає Котляревським Іваном.

Бо народові сміху дзвінкого треба,
сміх крокує ходою невпинною.
І розмовляють Юнона і Геба,
як тітка Палажка з тіткою Горпиною.

І поки критики
шукають дотепу витоки,
людина проходить, сміється
над паном
і стає Руданським Степаном.
Бо народ цінує дотепну музу,
що виконує місію, ним же й надану.
І піп, і пан тікають від глузу,
наче нечистий від ладану.

І поки критики
шукають гумору витоки,
він розцвітає, стає етапом,
розсміхнений Вишнею Остапом.

Бо слово Вишневе то ніжне,
мов квітка,
а то вибухає подібно до пороху.
І незабутньо-розлога «Зенітка»,
і кожна усмішка стріляє по ворогу.

І поки критики
шукають сатири витоки,
людина глузує над підступним
конклавом
І стає Галаном Ярославом...

Отож викорінюймо
все несумісне
з нормами
соціалістичного
гуртожитку.
Ставмо на варту
слово безкомпромісне
проти
капіталістичного пережитку.

На слово дотепне
немає нестачі
(далі я не вестиму вже нитки!)
Слово має наступати,
а не тільки давати здачі,
а все інше
нехай доповнюють критики...

Мал. О. АЛЬОШИЧЕВА

— Пустіть без черги: заїло.

СТРАШНЕ ПЕРО НЕ В ГУСАКА...

«Він став здоровий як той бик, бо в хазяйстві держе корову і вона годує його круглосутошно. А ще скажу, що він скоро пережене свого кабана (конечно не по бігах, а по салові)».

(Із скарги).
Надіслав Т. САМАР.

* * *

«УНІМАНІЄ!

Стань и прочітай.

У селє Тєньках на Херсонщєнє продайоця асабняк (тіпа «Дача»). Месность тошо нада.

Правда в хатє остайоця жити теща, одна одійшла по суду, ще є три з атдєльним ходом на уліцю. Стукать до услішанія, теща глухая, а ми на роботі. Ціна — будєм балакать».

Надіслав Я. ПОСТЕРНАК.

* * *

«ОБЙЯВЛЄНІЄ!

Продаєця корова первістка. Продає Логиш Каміла і Петро. Молода смирна. Убіді-ца можна в любе времня тіки бизділа низачіпат на харчі хороша їст усе що на очі попаде Іти стовбою дорогою, а тоді звирнут на просолочну і в любі хаті спитат мине бо я дома нисидю скрізь лазю».

Надіслав В. ДВОРЯКІВСЬКИЙ.

ПАМ'ЯТІ ДРУГА

Перестало битися чесне, щире серце — на 54-му році життя назавжди пішов од нас талановитий письменник, майстер байки Анатолій Косматенко.

Важко уявити, що ми вже не побачимо його в редакції, не зможемо обмінятися думками, перекинутися дружнім словом. Але і з нами, і з численними друзями-читачами він і надалі вестиме мудру дружню розмову зі сторінок своїх книг, які вже побачили та й ще побачать світ. Він ще промовить слово до читача і з сторінок нашого журналу — в редакційному портфелі лежить його остання байка, якої він уже не побачить надрукованою.

Син селянина із села Времівки на Донеччині, він чесно служив нашій спільній благородній справі, рідному радянському народові: з 1939 по 1947 рік — як воїн Радянської Армії, потім — як учитель середньої школи, а далі, і до кінця свого життя, — як талановитий письменник і журналіст.

Таким чесним трудівником, яскравим майстром слова, добрим товаришем і людиною щедрої душі він назавжди залишиться в нашій пам'яті.

ПЕРЧАНИ.

ПЕРЦЕВІ ВІДПОВІДАЮТЬ

★ «З олівцем по Кременчуку» — так називався фейлетон (№ 23 журналу за 1974 рік), в якому йшлося про недоліки в справі благоустрою та побутового обслуговування трудящих цього міста.

Заступник голови виконкому Полтавської облради тов. Середа повідомив редакцію, що виступ «Перця» обговорено на засіданні Кременчуцького міськвиконкому.

За нечуйне ставлення до командированих директора готелю «Дніпровські зорі» Пащенка І. Г. суворо попереджено, а на інших працівників накладено адміністративні стягнення.

Для капітального ремонту проїжджої частини вулиці Ярмаркової на 1975 рік виділено кошти в сумі 35 тисяч крб.

Рішенням міськради передбачено розширити приміщення міської бібліотеки.

Міськвиконком зобов'язав завідуючу відділом торгівлі тов. Скрибенко О. А. ліквідувати виявлені недоліки в роботі тресту їдалень і ресторанів.

«Перець» видав вісімдесят четверту спеціальну серію карикатур «На допомогу стінгазетам», тематичне й сатиричне вістря яких спрямоване проти таких огидних явищ, як пияцтво й самогоноваріння.

Подаємо з неї кілька малюнків.

— А ти ж казав, що в нього самогон не горить!

Після чарки у буфеті...

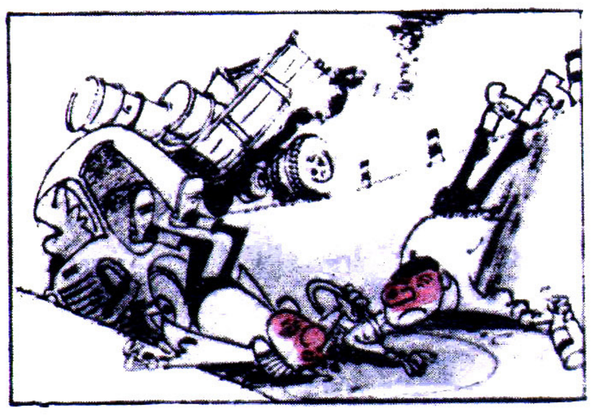

...опинилися в кюветі.

— Що ж ти зі мною робиш? Здоров'я забрала, совість забрала, то хоч штани віддай!

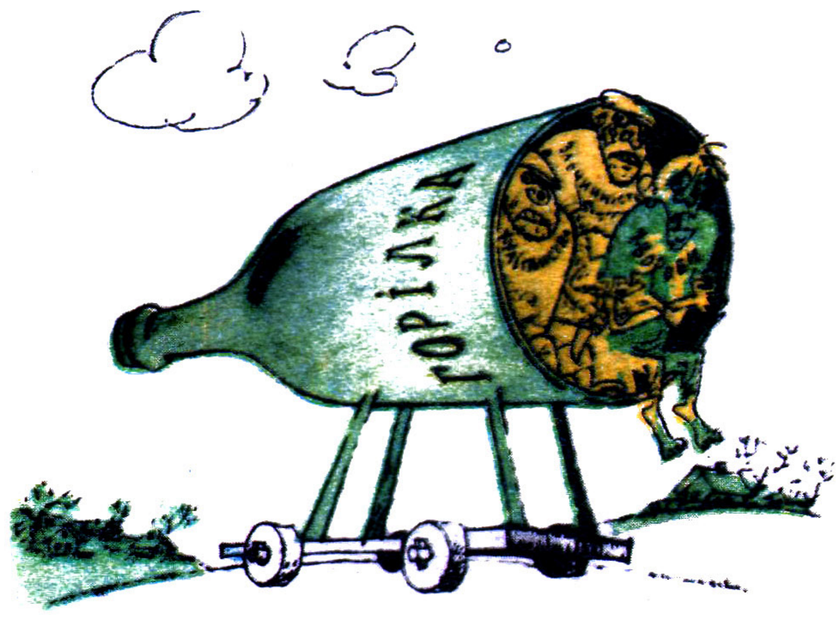

Троянський кінь пияцтва.

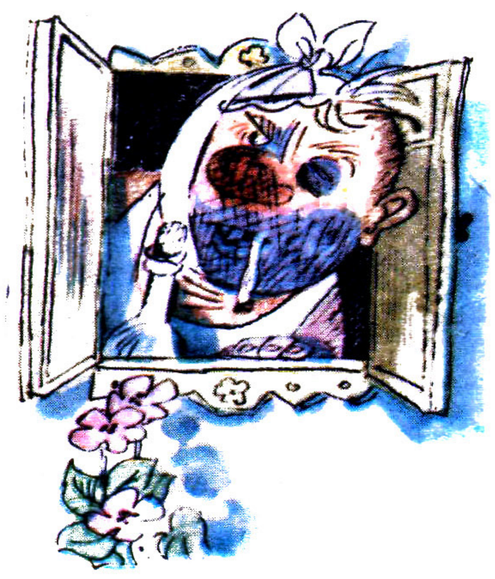

— Така гарна пика, що як виглянула із вікна, то три дні собаки вили.

Головний редактор Ф. МАКІВЧУК.

Редакційна колегія: С. ГЕРАСИМЧУК, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ, Д. МОЛЯКЕВИЧ, С. ОЛІЙНИК, І. СОЧИВЕЦЬ (відповідальний секретар), В. ЧЕПІГА (заст. головного редактора).

ВИДАВНИЦТВО «РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4. Тел. 41-89-12, 41-89-17, 41-89-15. Для телеграм: Київ Перець.

Журнал «Перец» № 9 (955) (на украинском языке). Виходить двічі на місяць. Ціна 24 коп.

Здано до набору 2. IV. 1975 р. Підписано до друку 17. IV. 1975 р. БФ 11357. Папір 70×108¹/₁₆. Фіз.-друк. арк. 2. Умовн.-друк арк. 2,8. Обл.-вид. арк. 4,54

© Журнал «Перець», 1975 р.

Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94. Зам. 01967. Тираж 2 850 000 прим.

perec-ua. perec-ua.

Відсканував Олександр Яновський,
опрацював Олег Леськів для спільноти:
http://perec-ua.livejornal.com

perec-ua. perec-ua.

Індекс 74393

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

Кого вона ще породить?..